

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Освітня програма	53444 Середня освіта(Біологія, природознавство та здоров`я людини)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	53444
Назва ОП	Середня освіта(Біологія, природознавство та здоров`я людини)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.05 Біологія та здоров`я людини
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Плющ Валентина Миколаївна, Приступа Яна Вячеславівна, Іванців Оксана Ярославівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	02.10.2023 р. – 04.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/akreditatsia/sobzl_ff861.pdf
Програма візиту експертної групи	https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/akreditatsia/014_so_bzl_21ef4.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Акредитація освітньої програми «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)» другого (магістерського) рівня, яка реалізується на природничо-географічному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка є первинною. Тісна співпраця з роботодавцями на рівні департаменту освіти, директорів, заступників директорів ЗЗСО та позашкільця, методистів створює додаткові можливості випускникам працевлаштуватися за фахом, а враховуючи гострі потреби регіону в учителях біології, основ здоров'я та інтегрованого курсу «Природничі науки» навчатися на дуальній формі освіти. НПП СДПУ, які забезпечують реалізацію ОП, мають належну академічну й професійну кваліфікації, що підтверджено документами про базову освіту, наукові ступені та вчені звання, сертифікатами про підвищення кваліфікації та стажування, що дозволяє забезпечити навчання і викладання за цією освітньою програмою на високому рівні. Освітня програма «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)» відповідає критеріям оцінювання якості, а перспективи її розвитку спрямовані на: оновлення змісту ОК на основі моніторингу тенденцій в освіті та запитів стейкхолдерів; залучення до вдосконалення ОП закордонних партнерів, а до освітнього процесу науковців в галузі біології, дидактики, методики навчання біології та природничих наук; участь НПП і здобувачів ВО у міжнародних проєктах у галузі педагогічних та біологічних наук з метою інтеграції світового досвіду в освітній процес; заохочення здобувачів до участі у програмах академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти; інтернаціоналізацію освітнього простору ЗВО, активізацію академічної мобільності науково-педагогічних працівників, інтенсифікацію публікацій у фахових виданнях України та тих, що індексуються в наукометричних базах Scopus, Web of Science та ін. Експертна група, за результатами проведених під час акредитаційної експертизи онлайн-зустрічей (у дистанційному форматі), аналізу наданих матеріалів і електронних ресурсів публічного доступу, дійшла до висновку про загальну відповідність усіх критеріїв оцінювання освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)» встановленим вимогам щодо якості освітніх програм.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

В процесі проведення акредитаційної експертизи були відзначені сильні сторони та позитивні практики, найвагомійші відзначаємо: • освітній процес здійснюється висококваліфікованим НПП із залученням роботодавців та професіоналів-практиків до читання гостьових лекцій; • наявність електронного кабінета студента та викладача (електронного журналу), що надає вільний доступ не лише до індивідуального навчального плану студента, розкладу, можливості вибору дисциплін, а й до поточної та семестрової успішності; • висока активність викладачів кафедри в різноманітних програмах підвищення кваліфікації, стажуваннях, науково-практичних конференціях, вебінарах та ін. програмах; • участь здобувачів освіти у програмі академічної мобільності (здобувачі вищої освіти та НПП природничо-географічного факультету взяли участь у роботі I Міжнародної школи «Natural Science Research School», яка започаткована в межах співпраці між СДПУ імені А.С.Макаренка (Україна) та Університетом Св. Кирила і Мефодія у Трнаві (Словаччина), • залучення роботодавців до проведення аудиторних робіт, конференцій, семінарів, круглих столів на кафедрі біології та методики навчання біології; • лабораторії та аудиторії, обладнані сучасними засобами, оснащені мультимедійними ТЗН та новими модульними меблями, також збережені і поповнюються музей зоології, біологічний стаціонар «Вакалівщина», гербарна, ННЦ «Ботанічний сад» (мають 100-літню історію), віварій, паспортизована колекція кімнатних рослин, на їх базі активно проводяться практично-орієнтовані заняття; • заклад вищої освіти системно популяризує академічну доброчесність, а саме магістранти природничо-географічного факультету – учасники курсу «Академічна доброчесність в європейському освітньому і науковому просторі: багатовимірна іммерсивна модель», що підтверджено сертифікатами, проведення кураторських годин з окресленої проблематики та онлайн дискусій; • функціонування Ресурсного центру розвитку природничої освіти, що відповідає вимогам НУШ.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

В процесі проведення акредитації ЕГ виявлено слабкі сторони та недоліки: • відсутні зміни до ОП на основі проведеного локального моніторингу (відповідно до пункту 4.2 Положення «Про освітні програми...», пункту 2.14.2. Положення про організацію освітнього процесу....»); • наявність неточностей у РП, силабусах (розбіжності між Т.3. та силабусами); • відсутність інформації щодо форм і видів та критеріїв оцінювання самостійної роботи; • невисока імплементація в зміст ОК 1.2, ОК 1.3, ОК 2.5, ОК 2.8, ОК 2.10 (джерела інформації) особистих наукових досліджень; • низька залученість до освітнього процесу, а саме до аудиторних занять закордонних науковців та професіоналів практиків; • поза увагою розробників ОП залишилась методична складова зі здоров'я людини; • у ОП не висвітлені питання вивчення біорізноманіття рослин та тварин; • у змісті ОК 2.7. відсутні теми, які передбачають викладання теорії та методики вивчення біології у 5-9 класах, хоча професійна кваліфікація передбачає викладання від 5-11(12) класів та заклади професійно-технічної освіти. Рекомендації щодо удосконалення: • гаранту, керівнику навчального відділу ЗВО впродовж 2023/24 н.р. внести зміни до ОП за результатами проведеного локального моніторингу відповідно Положення «Про освітні програми ...», «Положення про організацію освітнього процесу ...»; • гаранту, НПП впродовж 2023-2024рр. з метою модернізації ОП відповідно до сучасного стану викладання предметів у ЗЗСО (змінити назви ОК 2.4. та ОК 2.5); • групі забезпечення при черговому перегляді ОП у 2024 р. перенести СК 10, у ЗК; • гаранту при модернізації ОП у 2024 р. впровадити окремий ОК, який би відображав методичну складову здоров'я людини, відповідно до передбаченої в ОП; • гаранту та групі забезпечення впродовж 2023/2024 н.р. включити до ОП ОК з вивчення біорізноманіття рослин та тварин, у зв'язку з можливістю вступу на ОКР «Магістр» за перехресним вступом; • гаранту та НПП в ОК 2.7 передбачити теми з теорії та методики вивчення біології у 5-9 класах, відповідно до передбаченої в ОП кваліфікації, що передбачає викладання у 5-11(12) класах ЗЗСО та ЗПТО; •

гаранту, начальнику ЦЗЯВО впродовж 2023/2024н.р. з метою оновлення та удосконалення ОП посилити роботу з роботодавцями та здобувачами освіти шляхом проведення систематичних анкетувань щодо забезпечення якості освіти; • начальнику Центру професійно-кар'єрної орієнтації на сайті приймальної комісії впродовж 2024 р. розмістити довідки про можливості перезарахування результатів навчання отриманих у інших ЗВО; • НПП у термін до початку 2024/2025 н.р. доповнити РП та силабуси інформацією щодо методів навчання, форм і видів ІНДЗ та критеріїв самостійної роботи здобувачів; • НПП у термін до початку 2024/2025 н.р. доповнити перелік рекомендованої літератури публікаціями НПП, що опубліковані у виданнях, включених до наукометричних баз та ВАК України.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма має чітко сформульовані цілі, що зазначено метою освітньої програми, а саме: підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців - вчителів біології, природознавства та основ здоров'я людини, викладача закладу фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, та виконувати обов'язки науково-дослідницького та інноваційного характеру в біології, природознавстві, педагогіці й методиці навчання, а також здійснювати самостійну науково-педагогічну діяльність (Відомості СО). Цілі ОП відповідають місії ЗВО, що зазначена у Стратегії розвитку СДПУ імені А.С.Макаренка. https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/polozhennia/strategiya_rozvitku_sumdpu_do_2032_62aca.pdf Результати онлайн-зустрічей ЕГ із гарантом ОП, керівництвом та менеджментом ЗВО засвідчують розуміння цілей ОП, існування всебічної підтримки ОП усіх структурних підрозділів та адміністрації, а якісна підготовка педагогів за зазначеною спеціальністю підтверджена усіма стейкхолдерами ОП на відповідних онлайн-зустрічах. Серед стратегічних цілей розвитку університету також зазначено про створення сприятливого освітнього середовища, підвищення якості освітніх послуг через забезпечення якості вищої освіти, максимальне сприяння розвитку здобувачів вищої освіти як свідомих і відповідальних громадян, конкурентоспроможних професіоналів та лідерів шляхом органічного поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності на засадах академічної доброчесності, все це співзвучне із основним фокусом та метою програми.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

При плануванні цілей і досягненні ПРН було враховано пропозиції різних груп зацікавлених осіб шляхом залучення їх до рецензування, обговорень, опитувань; при неформальному спілкуванні; виступах на засіданнях експертної ради стейкхолдерів. Факти залучення стейкхолдерів підтверджено в процесі онлайн-зустрічі з роботодавцями, здобувачами та на відкритій зустрічі. ЕГ встановила, що здобувачі залучаються до обговорень ОП на різних етапах її функціонування. У ЗВО постійно діє фокус-група із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. На зустрічі із ЕГ ЗО Дубіковська А. зазначила, що вони вносили пропозицію додати теми, що стосуються модельних програм 5-6 класів у ОК 2.4., що й було враховано. Пропозиції від ЗО отримувались в результаті опитувань, усних пропозицій, що висловлювались гаранту. Вони моніторяться постійно. Також враховані пропозиції роботодавців. Зокрема, на зустрічі із роботодавцями Батура Ю. (голова екс.ради стейкхолдерів) зазначила, що пропонувала звернути увагу на забезпечення в ОП готовності здобувачів освіти до формування критичного мислення учнів, що й було забезпечено. А саме, скориговано ЗК 6 «Здатність до системного творчого, критичного мислення, формування наукового світогляду; планувати та реалізувати заходи з організації освітнього процесу». На Відкритій зустрічі член ради стейкхолдерів Пластук А.І. зазначила, що при обговоренні ОП рекомендувала уточнити пункт «Інтегральна компетентність» з урахуванням базового та профільного рівня, ця пропозиція висвітлена у «Інтегральній компетентності». Присутні на зустрічах з ЕГ стейкхолдери відзначали, що їм повідомляють про зміни, які внесені до ОП. Значна к-сть пропозицій зафіксована у Таблиці пропозицій та рекомендацій (https://pgf.sspu.edu.ua/images/2021/bio-mnb/opp/tablicya_propoziciju.pdf) При проведенні модернізації ОП враховувались пропозиції академічної спільноти. Які подавались у вигляді рецензій, відгуків, громадського обговорення, опитування. Все це було підтверджено на онлайн-зустрічах. https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/proekt_opp/proekt_opp_014_mag_biol_prir_zdor_cacdo.pdf На відкритій зустрічі представники академ. спільноти підтвердили свою участь у обговореннях ОП, зокрема проф. ТНПУ

Степанюк А. рекомендувала відобразити послідовність вивчення ОК за сем. у логічно-структурній схемі; доцент Інституту проблем виховання НАПН України Толочко С. радила урахувати можливість формування інд. освітньої траєкторії ЗО. Також на онлайн зустрічі НПП вказали, що долучалися до обговорення ОП на етапі створення. У процесі проведення акредитації ЕГ встановила, що відбувалось його оновлення, усі групи зацікавлених сторін це підтвердили, але відсутні зміни до редакції ОП 2021 року на основі проведеного локального моніторингу (відповідно до пункту 4.2 Положення «Про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті...», пункту 2.14.2. Положення про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті...»).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Відомості про самооцінювання, рецензії стейкхолдерів, онлайн-зустрічі з представниками роботодавців, НПП та здобувачами, дали змогу підтвердити, що цілі ОП та ПРН визначено з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності. У ході обговорення професійних проблем зі стейкхолдерами, моніторингу запитів ринку праці регіону враховано особливості новітніх тенденцій в освіті, зокрема щодо концепції НУШ. Про це свідчить і Рецензія, що надана проф. ГНПУ Рудишиним С.Д., де зазначена рекомендація урахувати особливості організації освітнього процесу в нових умовах. На зміст ОП впливає й оновлення програм, підручників для ЗЗСО, розвиток інформаційних технологій, що враховується при викладанні ОК2.4, ОК2.6, ОК2.7, ОК2.8 для формування СК1 – СК10 та ПРЗ1 – ПРЗ11, ПРУ1, ПРУ12. Стейкхолдери під час зустрічі з ЕГ також зазначали, що варто модернізувати ОП (змінити назви ОК 2.4. та ОК 2.5) відповідно до тих, які на сучасному етапі викладаються у сучасних ЗЗСО. На зустрічі із роботодавцями, Керівництвом і менеджментом ЗВО, академічним персоналом ЕГ встановила, що є гостра потреба у вчителів. Начальник Центру професійно-кар'єрної орієнтації та вступу на навчання зазначила, що вони відслідковують усі вакансії. Окрім того, ЕГ мала змогу при демонстрації матеріальної бази ЗВО побачити список вакансій відповідно до цієї ОП. Він також доступний за посиланням https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/vakansii/cherven_2023_957fe.pdf. Декан факультету Міронець Л. П. на зустрічі з ЕГ повідомила про звернення директорів шкіл м. Суми та Сумської області, інших областей до ЗВО з приводу термінового заповнення вакансій посад вчителя біології, інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» та основ здоров'я. Щодо галузевого та регіонального контексту, то ЕГ відзначила, що ОП зорієнтована на підготовку здобувачів до професійно-педагогічної та науково-дослідницької діяльності. Галузевий контекст враховано в ОК2.4, ОК2.6, ОК2.7, ОК2.8 при формуванні ЗК4-ЗК6, ЗК10, ЗК11, СК1-СК3, СК4, СК7-СК9, ПРЗ4, ПРЗ7-ПРЗ9, ПРУ1, ПРУ5-ПРУ7, ПРУ12, ПРК2, ПРК4. Регіональний контекст - ПП1, ПП2, ПА2 при формуванні ЗК1, ЗК3-ЗК6, ЗК9-ЗК11, СК1-СК5, СК 7-СК10, ПРЗ4, ПРЗ7-ПРЗ11, ПРУ3-ПРУ8, ПРУ10-ПРУ 12, ПРА1, ПРА2. Під час формулювання цілей і ПРН ОП враховано досвід вітчизняних ЗВО, а саме: ГНПУ (враховано ЗК 1. Знання та розуміння предметної області, ПРН 7. Володіє методикою проведення уроків із дисциплін за профілем спеціальності в ЗЗСО); ТНПУ (враховано СК15. Використання у професійній діяльності новітніх педагогічних технологій, РН13. Розробляти інноваційні технології навчання, дослідження); ХНУ(ФК 10. Здатність до комунікації зі спільнотами, уміння організувати комунікацію учнів) та інших (Відомості СО). Також використано досвід таких зарубіжних університетів: Alexander Dubcek University of Trencin, Slovakia (співпраця з 2021 р., врахована процедура вибору вибіркового дисциплін), університетом Святих Кирила та Мефодія в Трнаві, Словацька Республіка (співпраця з 2020 р., враховані цілі ОП).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Затверджений стандарт вищої освіти на момент проведення експертизи відсутній. ОП містить, як загальні, так і спеціальні (фахові) компетентності, що визначають специфіку підготовки здобувачів за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) та програмні результати навчання, які визначають те, що здобувач освіти повинен знати, уміти та буде здатним виконувати після успішного завершення ОП. ПРН відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій: рівень освіти – другий (магістерський); рівень Національної рамки кваліфікацій сьомий відповідно до змін, внесених згідно з Постановою КМ № 519 від 25.06.2020 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n37> за такими дескрипторами: 1) знання спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері проф. діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань (ПРЗ1-ПРЗ11) спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань (ПРУ1-ПРУ12); здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні завдання у широких або мультидисциплінарних контекстах (ІК, ЗК5, ПРЗ4, ПРЗ8, ПРЗ9, ПРЗ 11, ПРУ1, ПРУ6, ПРУ12); критичний аналіз, оцінка і генерування нових ідей (ЗК5, ЗК6, ЗК7, ПРУ1); здатність розв'язувати проблеми у нових ситуаціях за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності (ІК, ЗК1- ЗК4, СК4, ПРУ3, ПРУ11, ПРК4); зрозуміле, аргументоване донесення власних знань, висновків до фахівців і здобувачів освіти (ІК, ЗК2, ЗК4, ЗК11, СК3, СК4, СК6, СК9, ПРУ1, ПРУ3, ПРК1 – ПРК4); управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів (ІК, ЗК5-ЗК7, СК3, ПРЗ7, ПРЗ10, ПРУ1, ПРУ7, ПРК4); здатність до інноваційної та дослідницької діяльності (ЗК5, ЗК6, СК2, СК7, ПРЗ1, ПРЗ4, ПРУ2, ПРУ7); здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії (ЗК1, ЗК9, СК3, СК7, СК10, ПРУ12, ПРА 1, ПРА 2).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: ОП сформовано з використанням досвіду значної кількості вітчизняних ЗВО: ГНПУ (враховано ЗК 1. Знання та розуміння предметної області, ПРН 7. Володіє методикою проведення уроків із дисциплін за профілем спеціальності в ЗЗСО); ТНПУ (враховано СК15. Використання у професійній діяльності новітніх педагогічних технологій, РН13. Розробляти інноваційні технології навчання, дослідження); ХНУ (ФК 10. Здатність до комунікації зі спільнотами, уміння організувати комунікацію учнів); та інших. Також використано досвід європейських закладів вищої освіти: Alexander Dubcek University of Trencin, Slovakia (врахована процедура вибору вибіркового дисциплін), університетом Святих Кирила та Мефодія в Трнаві, Словачька Республіка (враховані цілі ОП). Позитивні практики: не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: відсутні зміни до ОП на основі проведеного локального моніторингу (відповідно до пункту 4.2 Положення «Про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка», пункту 2.14.2. Положення про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка». Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: гаранту, керівнику навчального відділу ЗВО впродовж 2023/24 н.р. внести зміни до ОП за результатами проведеного локального моніторингу, врахувавши пропозиції стейкхолдерів, відповідно Положення «Про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка», «Положення про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка»; Гаранту впродовж 2024-2025рр. модернізувати ОП (змінити назви ОК 2.4. та ОК 2.5) відповідно до тих, які на сучасному етапі викладаються у сучасних ЗЗСО.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП має повний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.3, 1.4 та частковий за підкритерієм 1.2., що й стало вирішальним при оцінюванні. А саме, ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії Сумського державного педагогічного університету, також при проектуванні та удосконаленні освітньої програми її цілі та програмні результати навчання визначалися з урахуванням досвіду значної кількості вітчизняних та європейських закладів вищої освіти, позицій та потреб заінтересованих сторін, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту та відповідність дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для другого рівня вищої освіти. Все це в цілому свідчить про відповідність ОП критерію 1 з рівнем В. А визначена слабка сторона, у контексті підкритерію 1.2., а саме, відсутність змін в ОП, що були внесені на основі локального моніторингу і були враховані в результаті обговорень проведених із усіма групами зацікавлених осіб не перешкоджає досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. За умови впровадження наданих рекомендацій може бути виправлена при поточній модернізації ОП у 2023/24 н.р.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми редакції 2021 року складає 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту». Обсяг кредитів ЄКТС у відповідному навчальному плані складає 90 кредитів, що відповідає навчальному навантаженню для відповідного рівня вищої освіти. Стандарт вищої освіти за даною спеціальністю відсутній. Обов'язкові компоненти ОП становлять 67 кредитів, вибіркові - 23 кредити, що становить 25,5 % і відповідає сучасним вимогам. Розподіл обов'язкових та вибіркового компонент відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» (пункту 15 частини першої статті 62), де встановлено обсяг вибіркового дисциплін не менше 25% кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП. ЕГ в процесі попереднього ознайомлення із Відомостями про самооцінювання встановлено, що на ОП навчаються здобувачі денної форми навчання (30 осіб) та заочної форми

навчання (10 осіб). Обсяг ОП та навчальний план денної та заочної форми навчання відповідають усім вимогам законодавства щодо навчального навантаження для підготовки магістра.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП редакції 2021 року має загалом чітку структуру і включає обов'язкові компоненти освітньої програми, які становлять разом із Підсумковою атестацією (захист кваліфікаційної роботи) 90 кредитів ЄКТС. Вибіркові компоненти ОП становлять 23 кредити ЄКТС, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» (пункту 15 частини першої статті 62) щодо кількості кредитів відведених на дисципліни вільного вибору. Вибіркові компоненти подаються із загальною кількістю кредитів на весь період навчання, без вказання кількості ОК у кожному семестрі. Аналіз структурно-логічної схеми ОП дозволяє дійти висновку щодо взаємопов'язаності більшості освітніх компонентів, врахування принципу послідовності та логічності. Загальні ОК представлені такими, як: Іноземна мова за професійним спрямуванням, Методологія та організація наукових досліджень, Інформаційні технології в освіті, Психологія освіти, Філософія освіти, Актуальні питання інноваційного розвитку освіти. ОК біологічного спрямування у ОП представлені значно менше: Фізіологічні основи здоров'я людини, Молекулярна біологія з основами біотехнології та генної інженерії, Сучасні проблеми еволюції. Методична складова ОП представлена такими ОК, як: Основи інтегрованого курсу «Природознавство» та методика його навчання, Теорія та методика навчання біології в профільних класах, Методика позакласної та позашкільної роботи з біології та природознавства, Педагогічні технології в біологічній освіті. Практична підготовка (ПП1 «Виробнича (педагогічна) практика в ЗЗСО», ПП2 «Виробнича (педагогічна) практика в ЗПТО») передбачає проходження практики на посаді вчителя біології, природознавства та здоров'я людини у ЗЗСО та на базі ЗПТО на посаді викладача закладу фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти, що уможливорює розвиток і рефлексію здобутих результатів навчання. Освітні компоненти дозволяють досягти цілей і програмних результатів навчання, сформувати загальні і спеціальні компетентності здобувачів освіти. Проте, на думку ЕГ, у описі компетентностей та матрицях ОП є окремі неточності, механічні огріхи. Зокрема, СК 10. є за своїм змістом загальною компетентністю. ОК 2.7. не формує жодної із вказаних нижче ЗК, а саме ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 4, СК 9, СК 10.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ЕГ при аналізі ОП, Відомостей про самооцінювання та матеріалів сайту встановлено, що зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Змісту предметної області відповідають такі ОК: ОК1.1 «Філософія освіти», ОК1.2 «Іноземна мова за професійним спрямуванням», ОК1.3 «Інформаційні технології в освіті», орієнтований на формування у майбутніх магістрів середньої освіти фахової загальнопедагогічної та іншомовної компетентностей; ОК2.1 «Психологія освіти», ОК2.2 «Актуальні питання інноваційного розвитку освіти», ОК2.3 «Методологія та організація наукових досліджень», ОК2.4 «Основи інтегрованого курсу «Природознавство» та методика його навчання», ОК2.5 «Фізіологічні основи здоров'я людини», ОК2.6 «Педагогічні технології в педагогічній освіті», ОК2.7 «Теорія та методика навчання біології в профільних класах», ОК2.8 «Методика позакласної та позашкільної роботи з біології та природознавства», ОК2.9 «Молекулярна біологія з основами біотехнології та генної інженерії», ОК2.10 «Сучасні проблеми еволюції», передбачає формування фахових знань та умінь з біології, здоров'я людини, природознавства та методики навчання біології в старшій школі та методики навчання природознавства, а також системного наукового світогляду й професійної етики. Практична підготовка (ПП1 «Виробнича (педагогічна) практика в ЗЗСО», ПП2 «Виробнича (педагогічна) практика в ЗПТО») передбачає проходження практики на посаді вчителя біології, природознавства та здоров'я людини у ЗЗСО та на базі ЗПТО. Поза увагою розробників ОП залишилась методична складова зі здоров'я людини, а також не зовсім зрозумілим є питання вивчення біорізноманіття рослин та тварин. Адже зазначена ОП є окремим етапом вищої освіти та повинна бути розрахована на вступників не лише із ступеня бакалавра зазначеної спеціальності. Також ЕГ встановила, що ОК 2.7. передбачає вивчення теорії та методики вивчення біології у профільній школі, але оскільки професійна кваліфікація передбачає ще викладання від 5-11(12) класів та заклади професійно-технічної освіти необхідним є розгляд у змісті ОК і таких тем.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

У СДПУ імені А.С. Макаренка формування індивідуальної освітньої траєкторії регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в СДПУ імені А.С. Макаренка, п. 3.8. (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf) та Положенням про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilnyy_vibir_disciplin_e84b5.pdf). На зустрічах із гарантом та здобувачами встановлено, що з 2019 року здобувачі вищої освіти здійснюють вибір дисциплін через особисті е-кабінети, де відкрито доступ до ВК та їх анотацій. Здобувачі мають можливість на сайті університету в розділі «Освітній процес»

ознайомитися з каталогом вибірових дисциплін (<https://sspu.edu.ua/universitytet/edusci/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin>) та їх анотаціями. Для зручності обрання вибірових освітніх компонентів для здобувачів у ЗВО пропонується ролик, де доступно, послідовно висвітлена процедура вибору ВК. Завідувачка кафедри Литвиненко Ю.І. зазначила, що випусковою кафедрою для ОП пропонуються ВК, які є у відкритому доступі Здобувач вищої освіти через власний е-кабінет має можливість обрати з переліку необхідну кількість вибірових дисциплін. Усі вибірові дисципліни обираються магістрантами на початку навчального року протягом перших двох тижнів навчання (2 дисципліни для 1-го семестру, 2 дисципліни для 2-го семестру) та у другому семестрі (1 дисципліна для 3-го семестру). Результат вибору студентів опрацьовується системою «Деканат + Університет». Загальний обсяг вибірових ВК складає 23 кредити (25,5%). ЕГ встановила, що студенти магістратури мають можливість обрати дисципліни, що пропонують інші кафедри та з інших освітніх програм. Також завідувач навчальною та виробничою практикою Ємець І.В. зазначила, що формування індивідуальної траєкторії забезпечується через вибір: місця виробничої (педагогічної) практики, зокрема, за місцем основної роботи або за місцем проживання (за умов дистанційного навчання). В усіх зазначених випадках укладається відповідний договір. Також здобувачі зазначили, що можуть обирати теми майбутньої кваліфікаційної роботи та наукового керівника. ЕГ встановлено значну кількість прикладів зарахуванням результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є теж одним із способів формування індивідуальної траєкторії здобувача. Здобувачі зазначили, що мають можливість навчатися за дуальною формою освіти, що є теж прикладом формування індивідуальної траєкторії. <https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/563-naprirodnicno-geografichnomu-fakulteti-vidbuvaetsya-navchannya-za-dualnoyu-formoyu-zdobuttya-vishchoji-osviti> Зокрема, Василенко Марина працює вчителем біології в с. Сонячне; Писаненко Валерія готує документи на дуальну форму освіти про, що зазначила на онлайн-зустрічі із ЕГ. Результати опитування підтверджують реалізацію можливості формування індивідуального вибору здобувачів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка в СДПУ імені А.С. Макаренка регулюється Положенням про проведення практики https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/polozhennia/polozhennya_pro_praktichnu_pidgotovku_zdobuvachiv_dc8df.pdf) та робочими програмами практики (<https://pgf.sspu.edu.ua/osvitni-komponenty-opp-serednia-osvita-druhohorivniavyshchoi-osvity-za-spetsialnistiu-014-serednia-osvita-biolohiia-pryrodoznavstvo-ta-zdorovia-liudyny-rik-vstupu-2022>) На ОП передбачено дві практики ПП1 Виробнича(педагогічна) практика в ЗЗСО та ПП2 Виробнича (педагогічна) практика в ЗПТО, передбачені в 3-му семестрі після опанування всіх обов'язкових ОК . Під час проходження виробничої (педагогічної) практики здобувачі застосовують уміння, набуті при вивченні ОК2.4, ОК2.6, ОК 2.7, ОК2.8, виконують професійно зорієнтовані завдання. Обсяг виробничої практики (ПП1, ПП2) становить 9 кредитів ЄКТС. Практика триває 6 тижнів і сприяє формуванню ІК, ЗК1--ЗК 6, ЗК 9--ЗК 11, СК1-СК 5, СК 7-СК 10, ПРЗ 4, ПРЗ 7-ПРЗ 11, ПРУ3-ПРУ 8, ПРУ 10-ПРУ 12, ПРК1-ПРК4, ПРА1, ПРА2. Передбачено виконання обов'язків вчителя біології, природознавства та здоров'я людини, викладача закладу фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти, помічника класного керівника підкерівництвом методистів від університету. На початку практики відбувається настановча конференція. По закінченню практики магістранту надається характеристика за підписом вчителів-предметників, класного керівника та директора освітньої установи. Практиканти звітують за результатами педагогічної практики на підсумковій конференції. Інформацію про хід практики ЕГ отримала від керівника виробничої(педагогічної) практики, оскільки на момент проведення акредитаційної експертизи практики у здобувачів ОП ще не було. Практична підготовка здобувачів освіти досягається не лише виробничою практикою, але і практично зорієнтованим навчанням за різними ОК ОП, що підтверджується силабусами та РП. Це, наприклад, Основи інтегрованого курсу « Природознавство» та методика його навчання, Теорія та методика навчання біології в профільних класах, Методика позакласної та позашкільної роботи з біології та природознавства, Педагогічні технології в біологічній освіті та інші. А також підготовкою кваліфікаційної роботи та її захистом на що передбачено 10 кредитів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У професії педагога окрім спеціальних (фахових) компетентностей надважливими є й такі як: комунікативність, толерантність, вміння працювати у групі, логічне та критичне мислення, креативність, уміння налагоджувати контакт, тощо. Все це можна зреалізувати лише за умови набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills). ЕГ при онлайн-зустрічі із гарантом, аналізі ОП та відомостей самооцінювання встановлено, що набуття соціальних навичок здобувачів вищої освіти ОП передбачено через здатність до міжособистісної взаємодії (ЗК2, ЗК3); навички усного та письмового спілкування рідною та іноземною мовами (ЗК3, ЗК8, СК6); здатність мотивувати людей до досягнення мети, адаптуватися до різних професійних ситуацій (ІК, ЗК4, СК7, ПРА1); ініціативність, творчість, лідерство (ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК6, СК7, СК8, СК10, ПРУ7, ПРА1); здатність до наукової комунікації (ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК8, СК5, СК6, ПРЗ2). А також реалізується через публічні виступи, дискусії, індивідуальні навчально-дослідні завдання (ОК2.4, ОК2.6, ОК2.7, ОК2.8 – публічний виступ з проблеми дослідження, дискусія, ОК2.6 – створення авторських технологій навчання, їх презентація). Розвиток soft skills через участь у конференціях (таймменеджмент, наукова дискусія, аргументованість та толерантність висловлення думок, дотримання принципів АД: звітна студ. наук. конф. на факультеті, <https://pgf.sspu.edu.ua/nauka/naukova-diialnist-studentiv/dni-nauku>), X Міжнар. наук. конф. «Актуальні проблеми дослідження довкілля» (<https://pgf.sspu.edu.ua/konferentsii>), III Всеукраїнська наукова конференція «Освітні та наукові виміри природничих наук»(https://pgf.sspu.edu.ua/images/2022/11/07/Zbirnyk_2022_dcf9c.pdf) та інші. Зі слів здобувачів та стейкхолдерів

ЕГ констатує, що на факультеті існують традиції (волонтерство, заходи екологічного спрямування, психологічна допомога) все окреслене свідчить про належний рівень формування soft skills на ОП.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Оскільки Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» був затверджений 23.12.2020 р., то як встановила ЕГ керуючись цим нормативним документом розроблена ОП редакції 2021 року врахувала зазначені у документі норми. А саме у переліку результатів навчання зазначені загальні компетентності ЗК1-ЗК10 (громадянська, соціальна, культурна, лідерська), а також спеціальні СК1-СК10 (мовно-комунікативна, предметно-методична, інформаційно-цифрова, психологічна, здоров'язбережувальна, проєктувально-прогностична, організаційна, оцінювально-аналітична). Всі вище означені загальні та спеціальні (фахові) компетентності ОП забезпечують здатність випускника виконувати трудові функції вчителя ЗЗСО та ЗПТО.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз нормативної бази засвідчив, що фактичне навантаження здобувачів регламентується Положенням про організацію освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_450ec.pdf – розділ «V. Навчальний час студента». Обсяг освітніх компонентів ОП «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)» становить 90 кредитів ЄКТС. Обсяг одного кредиту ЄКТС відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» та складає 30 годин. Тижневе аудиторне навантаження на 1-му році навчання становить 17 годин, на 2-му році – 15 годин. Кількість аудиторного навантаження, самостійної роботи та навантаження на тиждень визначається навчальним планом: обсяг теоретичної підготовки за ОПП становить 2130 годин, з них аудиторних годин – 650, що становить 31%; самостійної роботи 1480 годин, що становить 69% від усього обсягу навчального навантаження. До загального обсягу ОК входять лекції, лабораторні, практичні та семінарські заняття і самостійна робота. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи здобувачів ОПП регулюється п. 5.6 «Положенням про організацію освітнього процесу...» та враховує особливості ОК. Здобувачі на онлайн-зустрічі з ЕГ зазначили, що не є переобтяженими. ЕГ встановила, що зміст освітніх компонентів є оптимальним щодо кількості аудиторних занять, достатнім та не перевантаженим обсягом самостійної роботи здобувачів ОП для отримання необхідних компетентностей та ПРН. Навчальний план заочної форми навчання за переліком ОК, кількістю кредитів і форм підсумкового контролю відповідає навчальному плану денної форми. Як засвідчили на онлайн-зустрічі здобувачі освіти та підтверджують результати проведеного опитування фактичне навантаження здобувачів, є достатнім та відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

ЕГ в процесі акредитаційної експертизи встановлено, що на ОП ведеться підготовка здобувачів за дуальною формою освіти. Це підтверджено гарантом та здобувачами при онлайн-зустрічах. У ЗВО розроблена нормативна база, а саме є «Положення про дуальну форму освіти...» https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/11/pro_dualnu_formu_zdobuttya_vischoyi_osviti_37099.pdf), що дозволяє здійснювати підготовку здобувачів за дуальною формою освіти. Здобувачі вищої освіти мають можливість поєднувати навчання з роботою за фахом. Зокрема, на відкритій зустрічі з ЕГ Василенко Марина зазначила, що працює вчителем біології у с. Сонячне, в той же час навчається за дуальною формою освіти. Писаненко Валерія повідомила, що оформляє документи на дуальну форму освіти на онлайн-зустрічі ЕГ із здобувачами. Також ЕГ встановила і інші приклади застосування дуальної форми освіти на факультеті, що свідчить про досить широку практику такої форми освіти, що спричинено гострою нестачею педагогів у регіоні. <https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/563-na-prirodnicho-geografichnomu-fakultetividbuvaetsya-navchannya-za-dualnoyu-formoyu-zdobuttya-vischoji-osviti>

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: процедура обрання дисциплін вільного вибору чітка, доступна і зрозуміла здобувачам вищої освіти (здійснюється з 2019 року через особистий е-кабінет); різнопланова позааудиторна робота зі здобувачами, що зумовлена традиціями сприяє формуванню в них soft skill (самостійна робота, магістерські роботи, проходження практик, участь у наукових конференціях, волонтерських заходах тощо). Позитивні практики: для зручності здійснення обрання вибіркового освітніх компонентів для здобувачів пропонується ролик, де доступно послідовно

висвітлена процедура вибору ВК; у здобувачів вищої освіти ЗВО, у тому числі за ОП, що акредитується, є можливість обирати навчальні дисципліни в інших ЗВО, існує чітка система перезарахування результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2 Слабкі сторони: поза увагою розробників ОП залишилась методична складова зі здоров'я людини; у ОП не висвітлені питання вивчення біорізноманіття рослин та тварин; у змісті ОК 2.7. відсутні теми, які передбачають викладання теорії та методики вивчення біології у 5-9 класах, хоча професійна кваліфікація передбачає викладання від 5-11(12) класів та заклади професійно-технічної освіти. Недоліки: СК 10. є за своїм змістом загальною компетентністю; ОК 2.7. не формує жодної із вказаних нижче ЗК, а саме ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 4, СК 9, СК 10. Рекомендації щодо удосконалення: групі забезпечення при черговому перегляді ОП у 2024 році перенести СК 10, у ЗК; гаранту та групі забезпечення при модернізації ОП у 2024 році впровадити окремий ОК, який би відображав методичну складову здоров'я людини, оскільки вчитель основ здоров'я передбачений кваліфікацією зазначеною у ОП; гаранту та групі забезпечення впродовж 2023/2024 н.р. обговорити питання вивчення біорізноманіття рослин та тварин та запропонувати ОК до ОП, що передбачав би вивчення зазначених питань, адже ОП є окремим ступенем вищої освіти та розрахована на вступників не лише із ступеня бакалавр зазначеної спеціальності; гаранту та НПП ОК 2.7. передбачити теми, що стосуються викладання теорії та методики вивчення біології у 5-9 класах, оскільки професійна кваліфікація зазначена у ОП Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини) ОКР магістр передбачає викладання від 5-11(12) класах та заклади професійно-технічної освіти.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП має повний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9. та позитивними практиками за підкритерієм 2.4, що й стало вирішальним при оцінюванні. Обсяг ОП відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» щодо підготовки здобувачів вищої освіти на другому(магістерському) рівні; формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії є чіткою та зрозумілою; сильними сторонами і позитивними практиками у контексті підкритерію 2.4 є зручний функціонал для реалізації вибору ОК (створення ролику на допомогу здобувачу) та у здобувачів ЗВО, у тому числі за ОП, що акредитується, є можливість обирати ОК в інших ЗВО, існує чітка система перезарахування результатів навчання, що успішно впроваджується; досягненню здобувачами вищої освіти результатів навчання сприяє оптимальне співвідношення аудиторної та самостійної роботи; різнопланова позааудиторна робота зі здобувачами освіти сприяє формуванню в них soft skill. Все вище окреслене, в цілому свідчить про відповідність ОП критерію 2 з рівнем В. А визначені слабкі сторони та недоліки у контексті підкритеріїв 2.2 та 2.3, зокрема поза увагою розробників ОП залишилась методична складова зі здоров'я людини та СК 10. є за своїм змістом загальною компетентністю та інші не є критичними, оскільки вони суттєво не вплинули на якість реалізації ОП і можуть бути усунені в зазначені у рекомендаціях терміни.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти у СДПУ імені А.С.Макаренка є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, були оприлюднені на офіційному сайті ЗВО (<https://sspu.edu.ua/pravylyarpyuomu-2022> , <https://sspu.edu.ua/vstupna-kampaniia-2023>), де розміщено також , інформацію щодо порядку подання та критерії зарахування мотиваційних листів для вступників, поради щодо їх написання та зразки листів. На сторінці Приймальної комісії знаходяться нормативні документи, інформація про вступну кампанію 2022, 2023, результати вступу. Також у ЗВО є консультативний центр надання допомоги вступникам, що є позитивною практикою. Відповідальна особа за роботу консультативного центру – фахівець Центру професійно-кар'єрної орієнтації та вступу на навчання Миколаєнко В. В. на зустрічі з ЕГ окреслила основні напрямки роботи. Робота ця ведеться систематично, адже на сторінці розміщені усі правила прийому та інші нормативні документи. Все це було підтверджено ЕГ на онлайн-зустрічі із НПП, здобувачами, адміністративним персоналом. Правила прийому щорічно оновлюються та оприлюднюються на сторінці приймальної комісії. На цій сторінці можна ознайомитись із переліком освітніх програм в якому зазначена ОП Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини). Також розміщена закладка «Програми вступних випробувань», яка покликана допомагати вступникам у підготовці до складання вступних іспитів. На цій же сторінці розміщена програма фахового вступного випробування з біології та методики навчання біології для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 014 Середня освіта(біологія та здоров'я людини) (для іноземців та осіб без громадянства).

https://sspu.edu.ua/images/2023/vstup/programy/03/014_serednya_osvita_biologiya_ta_zdorovya_lyudini.pdf Також подається інформація щодо обсягів державного замовлення, перелік необхідних для вступу документів, вартість навчання, рейтингові списки вступників, накази на зарахування та інше. Із усією корисною інформацією можна познайомитись за посиланням <https://sspu.edu.ua/pryimalna-komisiia-vstup2022>.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому до ЗВО враховують особливості ОП Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини). Вступати на навчання для здобуття ОКР магістр мають особи, які здобули освіту на основі освітнього ступеня бакалавра, освітнього ступеня магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. Щодо вступної компанії, то для вступу на навчання за даною ОП вступники складали іспит з фаху (Біологія та методика навчання біології), коефіцієнт 1,0 (<https://sspu.edu.ua/pravyala-pryiotomu-2022>) та мотиваційний лист. На контракт – на основі мотиваційного листа. У 2023 році правила прийому відповідають нормативним документам (<https://sspu.edu.ua/pravyala-pryiotomu-vstup-2023>): вступ на бюджет на основі мотиваційного листа; тесту загальної навчальної компетентності ЄВІ, коефіцієнт 0,2; тесту з іноземної мови ЄВІ, коефіцієнт 0,2; фахового іспиту (Біологія та методика навчання біології) усно (ваговий коефіцієнт 0,6); на контракт – на основі мотиваційного листа. Ці вагові коефіцієнти зумовлені важливістю для майбутніх вчителів біології, природознавства та основ здоров'я знань з наукових основ шкільного курсу біології та методики навчання біології, а знання іноземної мови робить доступнішим опрацювання закордонних джерел з фаху. Програма вступного іспиту з біології та методики навчання біології є доступною (https://sspu.edu.ua/images/2023/vstup/programy/01/014_serednya_osvita_biologiya_ta_zdorovya_lyudini.pdf), (https://sspu.edu.ua/images/2023/vstup/programy/03/014_serednya_osvita_biologiya_ta_zdorovya_lyudini.pdf) та орієнтована на встановлення у вступників рівня, достатнього для опанування ОП. Програми випробувань щорічно переглядаються на засіданнях кафедри, ухвалюються головами фахових атестаційних комісій та головою приймальної комісії.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У СДПУ створені належні умови для академічної мобільності, визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання (РН), отриманих в інших ЗВО та за програмами академічної мобільності. ЄГ встановлено, що процедура визнання РН регламентується такими нормативними документами ЗВО: Положенням про організацію освітнього процесу ... (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf), Положенням про академічну мобільність (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist_zdobuvachiv_vischoyi_osviti_ta_naukovopedagogichnih_pracivnikov_sums_kogo_derzhavnogo_pedagogichnogo_universitetu_imeni_a_s_makarenka_f2d14.pdf), Положенням про перезарахування результатів навчання (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennya/polozhennya_pro_perezarahuvannya_rezultatativ_navchannya_adbc9.pdf). Перезарахування результатів навчання - на підставі порівняння навчальних планів спеціальності та академічної довідки учасника освітнього процесу. При перезарахуванні навчальних дисциплін до навчальної картки здобувача вносяться: назва дисципліни, загальна кількість годин (кредитів), оцінка та підстава щодо перезарахування (номер Академічної довідки тощо); зберігається попередньо здобута позитивна оцінка учасника освітнього процесу; застосовується ЄКТС-рейтинг-система. Остаточне рішення щодо перезарахування результатів навчання, які були встановлені під час навчання на інших освітніх програмах із певних дисциплін, здійснюється за підписом ректора Університету або першого проректора на підставі поданих документів: Договору про навчання, Договору про практику/стажування, Академічної довідки, витягу із навчальної картки у разі одночасного навчання за декількома програмами. ЄГ під час онлайн-зустрічей переконалась у поінформованості здобувачів у можливостях визнання результатів навчання. Зокрема, здобувачі Валюх М., Дубіковська А., позитивний досвід академ. моб. студ.: Валюх М., Дубіковська А. зазначили, що брали участь у I Міжнар. школі «Natural Science Research School» фак-т природничих наук Ун-ту Св. Кирила та Мефодія в Трнаві (Словаччина). Також є досвід визнання результатів навчання на суміжних ОП факультету, як у вітчизняних ЗВО (ЖДУ, так і зарубіжних ЗВО(ун-т О. Дубчека у м. Тренчин (Словаччина)) (<https://pgf.sspu.edu.ua/mizhnarodna-akademichna-mobilnist-bio-mnb>). На факультеті активно впроваджуються програми обміну. Підписані угоди щодо реалізації академ. мобільності з Південноукраїнським нац. пед. ун-м імені К.Д. Ушинського, Миколаївським нац. ун-м імені В.О. Сухомлинського, Міжнародним європейським університетом (м. Київ), Національним пед. ун-м імені П.М. Драгоманова, Ніжинським держ. ун-м імені Миколи Гоголя та ін.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання (РН), отриманих у неформальній освіті є чіткими і зрозумілими, регулюються Положенням про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СДПУ

(https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/pro_perezarahuvannya_baliv_u_neformalniy_osviti_1fo1f.pdf).

Згідно з п.3.7 Положення для перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті, здобувач повинен подати декану факультету відповідні документи: заяву, завірені у встановленому порядку копії/документи про участь здобувача у заходах неформальної освіти, опис заходів неформальної освіти, опис змісту та результатів інформальної освіти. Заяву про перезарахування необхідно подати до закінчення вивчення навчальної дисципліни, з якої відбувається перезарахування. Деканом створюється фахова комісія з трьох осіб: завідувача кафедри, гаранта ОПП та НПП, який забезпечує викладання дисципліни. Результатом розгляду може бути повне перезарахування, часткове перезарахування, відмова у перезарахуванні результатів неформальної освіти. Здобувачі та НПП на зустрічах з ЕГ зазначили, що ознайомлені із процедурою перезарахування результатів навчання отриманих у неформальній освіті та активно користуються такою можливістю. Зокрема, здобувачі Конвісар А.С., Валюх М.В., Дубіковська А.В. зазначили, що за участь у Всеукр. методол. семінарі «Цифрові ресурси для вчителів...» їм перезараховано результати навчання у кількості 4 бали за практич. заняття з ОК «Теорія та методика навчання біології в профільних класах» та Василенко М. О., Дубіковська А.В., Іванов Є.А., Конвісар А.С., Литвиненко Д.В. за участь в III Всеукр. заочній наук. конф. «Освітні та наукові виміри природничих наук» перезараховано результати навчання у кількості 10 балів за самостійну роботу з ОК «Методологія та організація наукових досліджень». За участь у III Всеукраїнській науково-методичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Розвиток інтелектуальних вмінь і творчих здібностей учнів та студентів у процесі навчання дисциплін природничо-математичного циклу «ІТМплус – 2022.» Заяц С.В., Литвиненку Д.В. («Крок у науку: дослідження в галузі природничо-математичних дисциплін ...»), Сурело Т.В., Шкурко Т.М. (III Всеукр. заочній наук. конф. «Освітні та наукові виміри природничих наук») перезараховано результати навчання у кількості 10 балів за самостійну роботу з навч. дисц. «Основи інтегрованого курсу «Природознавство» та методика його навчання». Сертифікати пропонуються на сайті кафедри за посиланням (<https://pgf.sspu.edu.ua/neformalna-tainformalna-osvita-bio-mnb>), а протоколи перезарахування були надані ЕГ за запитом 4.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: в СДПУ здобувачі широко користуються створеними можливостями для перезарахування здобувачам вищої освіти результатів навчання за програмами академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти. Позитивні практики: у ЗВО створений та активно працює консультативний центр надання допомоги вступникам.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки :не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: начальнику Центру професійно-кар'єрної орієнтації на сайті приймальної комісії впродовж 2024 року розмістити короткі інформаційні довідки про можливість перезарахування результатів навчання отриманих у інших ЗВО

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. Враховуючи сильні сторони та позитивні практики ОП, а саме: існує доступ до ОП, правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості самої освітньої програми, щорічно оновлюються та оприлюднені на офіційному сайті СДПУ, а також створені можливості для визнання результатів навчання участі у програмах академічної мобільності здобувачів та результатів неформальної освіти, які регулюються відповідними нормативними документами. Підтверджено значну кількість прикладів такого визнання результатів навчання, як за програмами внутрішньої, так і за програмами зовнішньої академічної мобільності, а також за результатами неформальної освіти, але за відсутності взірцевого/інноваційного характеру експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає критерію 3 з рівнем В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми організації освітнього процесу ЗВО визначені у Положенні про організацію освітнього процесу (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf). Ознайомлення зі змістом ОП й аналіз Табл. 3 відомостей самооцінювання дає підстави стверджувати, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи через свободу висловлювання, свободу творчості, вільну комунікацію (ОК1.1 – ОК1.3, ОК2.1- ОК2.10, ПП1, ПП 2, ПА2), вільний вибір тем і керівників кваліф. роботи та можливості їх апробації на наукових конференціях, вибір теми навчального проекту, бази практики, проведення самостійних наукових досліджень (ОК2.3, ПП1, ПП2, ПА 1, ПА 2) та оприлюдненні їх результатів; участь у формуванні індивід. навч. плану (вибіркові дисципліни); можливість навчання за індивідуальним графіком, дуальною формою навчання. Студентоцентрований підхід на ОП реалізується через партнерські стосунки між студентами і викладачами, заохочення студентів до активної участі в освітньому процесі, що було підтверджено на зустрічі зі ЗО. На сайті кафедри <https://pgf.sspu.edu.ua/monitorynh-iakosti-osvity-za-opp-bio-mnb> розташовано форми опитування та звіти щодо якості викладання, здійснення дистанційного навчання в умовах воєнного стану. Під час зустрічей студенти підтвердили участь у опитуваннях, засіданнях кафедри та відповідних заходах студентського самоврядування із зазначенням врахування їх запитів. Вибір прийомів, методів і технологій навчання, форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання, розробка власних навчально-методичних матеріалів забезпечує академічну свободу викладачам за ОП, що було підтверджено під час зустрічі з ними. Реалізація освітнього процесу в умовах воєнного стану забезпечується використанням технологій ДН, відбувається переважно в синхронному online режимі на платформах Moodle, Zoom, Meet, Skype. Аналіз силабусів і РП ОК (<http://surl.li/lxsbw>), засвідчив, що лише в одній РП ОК 2.4 подано перелік методів навчання. Відсутність переліку методів у РП та силабусах не суперечить відповідним Положенням ЗВО (2015 року). Разом з тим певна неузгодженість є у методах навчання, поданих у РП ОК2.4 та у таблиці 3. Також є неузгодженість у формах і методах оцінювання, поданих у РП та у таблиці 3, н-д ОК 2.4 (у таблиці 3 формою оцінювання визначено перевірка ІНДЗ, а у РП взагалі не зазначено про цей вид). Структура РП та силабусів (відповідно до нормативної документації ЗВО) не передбачає окреслення форм СРС, разом з тим на СРС в деяких ОК відведено 60 балів зі 100 (ОК 1.1, ОК 2.9). ЕГ за результатами огляду мат.-техн. бази зазначає, що сучасні засоби навчання (цифрова фотопастка (2023р.), біноклів (2023р.), сучасна медіа-система, проектори, ноутбуки, сучасні оптичні прилади, документ камера, аналітичні ваги, центрифуги тощо), наявні в ЗВО, сприяють якісній реалізації інноваційних методів навчання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачі вищої освіти отримують інформацію щодо ОП (<https://pgf.sspu.edu.ua/osvitno-profesiini-prohramy-bio-mnb>), змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання за кожним ОК, в тому числі й методичні рекомендації до атестації - на основі доступу до ОП, РП та силабусів (<https://pgf.sspu.edu.ua/osvitno-profesiini-prohramy-bio-mnb>), каталог вибірових дисциплін на сайті університету (<https://sspu.edu.ua/universityt/edusci/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin>). Відповідні навчально-методичні матеріали знаходяться на сторінках курсів в системі електронного навчання Moodle. На сайті ЗВО розміщено «Порядок організації поточного, семестрового контролю ...» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/por_org_kontrolyu_z_vik_distanc_tehn_75d2b.pdf), розклад занять (<https://sspu.edu.ua/schedule/>); порядок і критерії оцінювання (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf). Доступ до усіх складників змісту ОК здобувачі ВО мають в ІС Дистанційне навчання (<https://dl.sspu.edu.ua/>), що підтверджено під час онлайн зустрічей зі ЗО, деканом Міронєць Л.П. Також, під час демонстрації модульного середовища – Куц Ю.І. продемонструвала дві дистанційні платформи – електронний кабінет студента і викладача та платформа Moodle. Електронна платформа (вхід за номером залікової книжки і номером студента) має інформаційний характер: про спеціальність, індивідуальний навчальний план, прізвища викладачів відповідних ОК, поточна успішність, семестровий бал за дисципліну, розклад занять, є вкладка – перехід на перелік вибірових дисциплін. Під час онлайн зустрічі з керівництвом природничо-географічного факультету декан Міронєць Л.П. зазначила, що досвід, набутий під час стажування у Словаччині, враховано під час роботи з електронним журналом, електронним кабінетом студентом, розробки структури силабусу, реалізації вибору ЗО вибірових дисциплін. Під час онлайн зустрічі ЕГ ЗО зазначили, що на першому занятті з кожного ОК НПП інформують про мету, завдання вивчення дисципліни та результатів навчання, форми й методи роботи, критерії оцінювання, види звітності, умови зарахування неформального навчання, наголошується на дотриманні норм академічної доброчесності. ЕГ з'ясовано, що графіки організації освітнього процесу, розклад занять та консультацій, залікової та екзаменаційної сесії також розміщені у вільному доступі і здобувачам освіти надають вчасно. Аналіз РП та силабусів ОК засвідчив наявність у них інформації щодо Perezaxування результатів освіти, отриманих у неформальній освіті, щодо загальної кількості СРС та загальної суми балів; в силабусах висвітлено також загальні критерії оцінювання СРС; політика дисципліни та академічна доброчесність. Разом з тим, у РП та силабусах ОК відсутня інформація щодо форм і видів самостійної роботи; а у РП ОК 2.1, 2.3, 2.6, 2.7, 2.10 зазначено наявність ІНДЗ, але ні у структурі вивчення ОК, ні у таблиці розподілу балів на цей вид діяльності нічого не зазначено.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час реалізації ОП університет загалом, факультет та кафедра забезпечують відповідне поєднання навчальної та науково-дослідницької діяльності здобувачів. Використовується дослідницький метод навчання, який реалізовано в межах більшості ОК (відповідно до табл. 3 – аналіз/синтез, порівняння, узагальнення, конкретизація, аналогія, метод проблемного викладу, частково-пошуковий, дослідницький, дискусія, наукове моделювання, проектування, прогнозування). Поєднанню навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми сприяє також наявність на факультеті 5 науково-дослідних лабораторій (<https://pgf.sspu.edu.ua/nauka/naukovi-laboratorii>), участі викладачів, задіяних у реалізації ОП у колективних та індивідуальних науково-дослідних тем, зокрема, які мають номер державної реєстрації (н-д, «Фіторізноманіття заповідних об'єктів Сумської області» реєстраційний номер 0121U107487 (2021–2025 рр.) (наук. кер. Вакал А.П.). ЗО приймають участь у роботі проблемних груп та гуртків (<https://pgf.sspu.edu.ua/hurtky-i-problemni-hrupy>), під час виконання кваліфікаційних робіт, у «Днях науки» (<https://pgf.sspu.edu.ua/dni-nauky>), у конференціях «Актуальні проблеми дослідження довкілля» (<https://pgf.sspu.edu.ua/konferentsii>), «Теоретичні та прикладні аспекти досліджень з біології, географії та хімії», «Освітні та наукові виміри природничих наук», «ІТМ*плюс. Форум молодих дослідників», «Молодь. Наука. Природа» (<https://pgf.sspu.edu.ua/konferentsiia-konkurs>), у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (<https://pgf.sspu.edu.ua/vseukrainskyi-konkurs-studentskykh-naukovykh-robit>) – у зв'язку з тим, що проведення II туру конкурсу скасовано у 2023 році було проведено конкурс найкращих робіт в самому ЗВО і переможцем стала Дубківська А.В. – студентка ОП «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)». Здобувачі ВО долучаються до НДР, що виконуються кафедрою БМНБ, до міжнародних проєктів (Кварта Н. стала учасницею німецько-українського екологічного проєкту «Природні парки Німеччини та України», Німеччина <https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/801-magistrantka-spetsialnosti-014-serednya-osvita-biologiya-ta-zdorovyalyudini-uchasniysya-nimetsko-ukrajinskogo-proektu-prirodni-parki-nimechhini-ta-ukrajini>). Під час онлайн зустрічі Вакал Ю. наголосила, що студенти залучені до грантових проєктів, а саме започатковано захід «Екоспокій» на базі ботанічного саду та захід «Нуль відходів». Результати НДР представлено науковими публікаціями у періодичних виданнях, у тому числі в фахових виданнях категорії Б, Scopus, WoS https://pgf.sspu.edu.ua/images/2022/bio-mnb/spisok_publicacij_zdobuvachiv_osviti_2022_46dbo.pdf Інформація про поєднання навчальної та науково-дослідницької діяльності здобувачів підтверджена на зустрічі з НПП та ЗО.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Наявну у ВС інформацію про те, що викладачі оновлюють зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі біології, методики навчання біології, природознавства, основ здоров'я, підготовки вчителів, обговорення зі стейкхолдерами, досвіду роботи викладачів в ЗЗСО, НПП підтвердили на онлайн зустрічах з ЕГ. Наприклад, в основу ОК 2.7 покладено дослідження доц. Генкал С.Е. щодо теоретичних засад профільного та проєктного навчання біології; ОК 2.4, доповнено темами «Моделні навчальні програми» на основі досліджень доц. Москаленка М.П.; ОК 2.6 оновлено на основі практичного досвіду доц. Генкал С.Е. та доповнено темою «Педагогічна технологія «Екологія і діалектика»; в ОК 2.8 висвітлено особливості організації освітнього процесу у ЗЗСО в умовах реалізації концепції НУШ - доц. Міронєць Л.П. Результати стажування доц. Вакала А.П., Москаленка М.П., Міронєць Л.П., Торяник В.М. («Ефективні методики викладання в галузі біології, екології, географії, геології, хімії та фізики» на базі Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Польща, 16.11 -28.12.2020) та доц. Міронєць Л.П., доц. Москаленко М.П. (Міжнар. програма підв. квал. керівників закладів освіти і науки «Міжнародне лідерство у XXI столітті: освіта, наука, культура, спорт, технології, управління та міжнародний розвиток» (Dubai- New York-Rome- Jerusalem-Beijing), з 18.02.2022 по 23.04.2022) <https://pgf.sspu.edu.ua/pidvyshchennia-kvalifikatsii-vykladachiv-bio-mnb> відображено у РП ОК2.3, ОК2.4, ОК2.8-ОК2.10. Також оновлено рекомендовані джерела інформації (ОК2.4- ОК2.9). ЕГ констатує наявність публікацій викладачів у виданнях, що включено до переліку ВАК України в ОК 2.2, 2.6 2.9, 3.2. Разом з тим аналіз РП та силабусів засвідчив невисоку імплементацію в зміст ОК 1.2, 1.3, 2.5, 2.8, 2.10 (джерела інформації) особистих наукових досліджень – у більшості ОК в переліковій рекомендованій літературі ЕГ зафіксовано лише доповіді за результатами матеріалів конференцій викладачів, які забезпечують викладання ОК, переважно 1 стаття; а статті, що опубліковано у виданнях, що включено до переліку ВАК України, наукометричних баз WoS, Scopus, Index Copernicus не зазначено. ЕГ рекомендує доповнити перелік пропонованих джерел власними публікаціями, адже така інформація обгрунтована в Таблиці 2.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЗВО сприяє інтернаціоналізації навчання, викладання і наукових досліджень, що реалізується на ОП шляхом участі НПП у міжнародних наук конф., публікацій у наукових виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах, стажування викладачів у закордонних ЗВО. Структурним підрозділом з міжнародних контактів є Відділ міжнародних зв'язків (<https://sspu.edu.ua/viddil-mizhnarodnykh-zv'iazkiv>). Інтернаціоналізація діяльності ЗВО регламентується Стратегією інтернаціоналізації (<https://sspu.edu.ua/mizhnarodne-spivrobitnytstvo>), Положенням про академічну мобільність (<http://surl.li/agmfb>). Учасникам освітнього процесу відкрито доступ до міжнародних наукометричних баз. На сайті факультету є вкладка «Міжнародні договори та угоди» (<https://pgf.sspu.edu.ua/mizhnarodna-diialnist>). Перелік закордонних ЗВО, програми обміну та сертифікати висвітлено на сайті природничо-географічного факультету (<https://pgf.sspu.edu.ua/mizhnarodna-akademichna>

mobilst). На зустрічах з НПП та адміністрацією ЗВО підтверджено, що з зазначеними установами та закладами проводяться спільні наукові заходи, стажування (доц. Вакала А.П., Москаленко М.П., Міронець Л.П., Торяник В.М. «Ефективні методики викладання в галузі біології...» Польща, 2020); доц. Міронець Л.П., доц. Москаленко М.П. (Міжнар. програма підв. квал. «Міжнародне лідерство у XXI столітті: освіта, наука...» (Dubai-NewYork-Rome-Jerusalem-Beijing, 2022) (<https://pgf.sspu.edu.ua/pidvyshchennia-kvalifikatsii-vykladachiv-bio-mnb>), спільна участь у грантовій діяльності (н-д, проєкт “Мережа інформаційно-рекреаційних центрів “Шлях” (<http://surl.li/lycbg>), реалізується в межах виконання грантової угоди № RPP/2022/11/089/DR від 06.12.2022, що фінансується ПРООН в рамках проєкту ENI/2018/398-605 «Підтримка Європейським Союзом сходу України – відновлення, зміцнення миру та урядування» за фінансової підтримки Уряду Швеції). НПП, що задіяні у реалізації ОП мають публікації у закордонних виданнях, зокрема у наукометричних базах WoS, Scopus, Index Copernicus, є учасниками міжнар. конф., наук. організації «Центр українсько-європейського наукового співробітництва». В змісті ОК 1.2, 2.2 відображено питання інтернаціоналізації діяльності закладу вищої освіти. НПП впроваджують тематику Європейської інтеграції в освітній процес (<http://surl.li/lycbp>) Академічна мобільність ЗО здійснюється на основі договорів з закордонними ЗВО (<https://pgf.sspu.edu.ua/fakultet/akademichna-mobilnist>), наприклад участь ЗО природничо-географічного факультету, зокрема і за ОП «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини) у I Міжнародної школи «Natural Science Research School», Університет Св. Кирила і Мефодія у Трнаві (Словаччина) (https://pgf.sspu.edu.ua/images/2023/docs/akad-mobilnist/zvit_litnya_shkola_3290a.pdf). Під час зустрічі ЗО зазначили, що за участь у різноманітних наукових заходах студенти отримують додаткові бали до рейтингу. Разом з тим на основі аналізу матриці 2 не всі НПП мають публікації, що індексуються у WoS, Scopus.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: ефективність освітнього процесу на ОП забезпечується поєднанням традиційних форм і методів навчання (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, конкретизація, аналогія та ін.) з інноваційними (прогнозування, наукове моделювання, проєктування, розв'язання проблемних ситуацій та ін.), що відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи через свободу висловлювання, вільний вибір тем і керівників кваліфікаційної роботи та можливості їх апробації на наук. конф., вибір теми навчального проєкту, бази практики, проведення самостійних наукових досліджень та оприлюдненні їх результатів; участь у формуванні індивідуального навчального плану; відбувається систематичне оновлення змісту ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі біології та освіти, в тому числі і власних (н-д. дослідження доц. Генкал С.Е. щодо теоретичних засад профільного та проєктного навчання біології відображено в ОК2.7; шляхом імплементації практичного досвіду, набутого під час роботи ЗЗСО та результатів наукових досліджень, отриманих під час виконання науково-дослідної теми, підвищення кваліфікації, з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, наявного обладнання та особливостей змішаного і дистанційного навчання; імплементації зарубіжного досвіду під час удосконалення змісту ОК ОП сприяють здобутки ЗВО щодо інтернаціоналізації діяльності шляхом стажування (у Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Польща; у Dubai- New York-Rome- Jerusalem-Beijing тощо), участь у грантовій діяльності (робота над проєктом “Мережа інформаційно-рекреаційних центрів “Шлях”, який реалізується в межах виконання грантової угоди № RPP/2022/11/089/DR від 06.12.2022, за фінансової підтримки Уряду Швеції); публікації більшості викладачів у закордонних виданнях, зокрема у науком. базах WoS, Scopus, участі у міжнар. конф., наук. організації «Центр українсько-європейського наукового співробітництва»; здобувачі долучаються до наукових розвідок НПП. Позитивні практики: в ЗВО створено електронний кабінет студента і викладача – електронна платформа в постійному доступі для студента, яка містить інформацію про спеціальність, індивідуальний навчальний план, прізвища викладачів відповідних ОК, а також поточну успішність, семестровий бал за дисципліну, розклад занять, вкладку для переходу на перелік вибіркових дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: у РП, силабусах відсутня інформація щодо форм і видів самостійної роботи (подано переважно тематика та загальна кількість балів); певна неузгодженість у методах навчання (у РП ОК2.4 та у таблиці 3); у формах і методах оцінювання (у РП ОК2.4 та у таблиці 3); у РП ОК 2.1, 2.3, 2.6, 2.7, 2.10 зазначено наявність ІНДЗ, але у структурі вивчення ОК, ні у таблиці розподілу балів на цей вид діяльності нічого не передбачено. ЕГ констатує невисоку імплементацію в зміст ОК 1.2, 1.3, 2.5, 2.8, 2.10 (джерела інформації) особистих наукових досліджень; не всі НПП мають публікації, що індексуються у WoS, Scopus, Index Copernicus. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: НПП у термін до початку 2024/2025 н.р. доповнити РП та силабуси інформацією щодо методів навчання, форм і видів самостійної роботи студентів; НПП у термін до початку 2024/2025 н.р. доповнити перелік рекомендованої літератури власними публікаціями, що опубліковані у виданнях, включених до переліку ВАК України, наукометричних баз WoS, Scopus, Index Copernicus (задля унаочнення участі у науково-дослідних та прикладних дослідженнях в межах ОК); НПП у термін до початку 2024/2025 н.р. усунути протиріччя щодо ІНДЗ.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Проведений аналіз дає підстави стверджувати, що освітня діяльність на ОП загалом відповідає вимогам критерію 4 з рівнем В. Форми і методи навчання та викладання НПП добирають відповідно до студентоцентрованого підходу до навчання; перебіг освітнього процесу відбувається з дотриманням принципу академічної свободи для всіх його учасників (підкритерій 4.1.). Про цілі, зміст і ПРН, порядок та критерії оцінювання в межах кожного ОК здобувачів інформують вчасно, доступно, зрозуміло; онлайнове анкетування здобувачів щодо якості викладання освітніх компонентів, висловлені зауваження й пропозиції здобувачів враховані (підкритерій 4.2.). Під час реалізації ОП відбувається імплементація елементів наукових досліджень в освітній процес (підкритерій 4.3.). НПП щорічно оновлюють зміст освітніх компонентів з урахуванням власного наукового і практичного досвіду, пропозицій здобувачів, роботодавців (підкритерій 4.4.). Навчання, викладання та наукові дослідження на ОП пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО й реалізовані шляхом участі здобувачів та НПП у програмах академічної мобільності (підкритерій 4.5). Утім ЕГ зафіксувала й і слабкі сторони: є певна неузгодженість у методах навчання (у РП ОК2.4 та у таблиці 3); у формах і методах оцінювання (у РП ОК2.4 та у таблиці 3); у РП ОК 2.1, 2.3, 2.6, 2.7, 2.10 зазначено наявність ІНДЗ, але у структурі вивчення ОК, ні у таблиці розподілу балів на цей вид діяльності не передбачений; у РП, Силабусах, відсутня інформація щодо форм і видів самостійної роботи; невисока імплементація в зміст ОК 1.2, 1.3, 2.5, 2.8, 2.10 (джерела інформації) особистих наукових досліджень. Вирішальним в оцінюванні критерію 4 стали підкритерії 4.1, 4.3, 4.5, що цілком відповідають вимогам; 4.2, 4.4 – частково. Вказані зауваження можуть бути усунені під час оновлення РП / силабусів у зазначені у рекомендаціях терміни.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

На сайті СДПУ у вкладці «Нормативно-правова база» представлено документи, що регламентують форми контрольних заходів та критерії оцінювання ЗО. Зокрема, у положенні про організацію освітнього процесу (Розділ III, п. 3.5, Розділ IV п. 4.7) https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf, а також у Положенні про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу (визначено, якщо формою контролю є залік, здобувач макс. може набрати 100 б.; форма контролю іспит – 75 б. пот. і 25 б. за іспит) ... (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf) вказується, що форми контролю у межах ОК визначаються ОП, навчальним планом, силабусом та РП. Як зазначили НПП та ЗО наявні такі форми як: поточний, семестровий і підсумковий контроль (поточний контроль здійснюється в ході ауд. з., його форми фіксуються в РП, підсумковий контроль: сумарне поточне оцінювання (залік), екзамен (25 балів); стосовно підсумкової атестації, то вона передбачає підготовку та захист кваліфікаційної роботи з біології /МНБ). Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до Положенням про порядок оцінювання.

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf) та Порядку організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти із використанням дистанційних технологій у СДПУ https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/por_org_kontrolyu_z_vik_distanc_tehn_75d2b.pdf. Інформація щодо форм контролю навчальних досягнень, критерії оцінювання, терміни їх проведення визначені у силабусах, РП ОК, оприлюднюються на сайті кафедри біології та методики її викладання (<https://pgf.sspu.edu.ua/kafedra-biologhii-ta-metodyku-navchannia-biologhii>), на платф. MOODLE, яку було продемонстровано зав.лаб. дистанційного навчання Куц Ю. І. («Методика розв'язання задач та завдань з біології») та повідомляються ЗО на початку вивчення дисципліни. Здобувачеві, який за результатами підсумкового семестрового контролю набрав менше 50 балів не більше як за трьома видами навчальної діяльності, передбаченими його інд. навч. планом на семестр, наказом ректора (прор. з науково-педагогічної роботи) встановлюється термін ліквідації академ. заборгованості. У разі коли у визначений строк академічна заборгованість не ліквідована, здобувач відрховується з університету як такий, що не виконав навчальний план. Інформування ЗО та моніторинг обізнаності здобувачів з процедурами контрольних заходів здійснюється НПП, співробітниками деканату, кураторами та студентським активом. Форми контролю та критерії оцінювання практик згідно з програмами практик оголошуються ЗО на настановних конференціях, що проводяться перед кожною практикою. Після завершення практик проводяться анкетування ЗО, зокрема, і щодо зрозумілості їм форм контролю, вимог та критеріїв оцінювання. Результати анкетувань розглядаються на засіданнях кафедри.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Оскільки стандарт вищої освіти за даною спеціальністю відсутній, то ОП Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров`я людини) розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. Атестація здобувачів ОП здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи. Відповідно до розділу 4 «Захист

магістерської роботи» Методичних рекомендацій до написання та захисту кваліфікаційних робіт за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) https://pgf.sspu.edu.ua/images/2023/bio-mnb/metod_rek_do_kval_robit_014_so_page-0001_comprese_99589.pdf захист магістерських робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії при обов'язковій присутності голови та керівника магістерської роботи. Результати захисту магістерських робіт оцінюються за 100-бальною шкалою, обов'язково враховуються: актуальність роботи, обсяг, зміст та оформлення роботи, доповідь та презентація, відповіді на запитання членів ЕК, здобутки студента. Результати оголошуються у день захисту магістерських робіт після оформлення протоколів засідання ЕК. На зустрічі ЕК зі здобувачами освіти підтверджено їхня обізнаність щодо форм та процедур атестації.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечуються прозорістю та чіткими алгоритмами процесу оцінювання їх навчальних досягнень, що регламентується основними нормативними документами університету: Положенням про організацію освітнього процесу в СДПУ (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf), Порядку організації поточного, семестрового контролю там підсумкової атестації здобувачів вищої освіти із використанням дистанційних технологій... https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/por_org_kontrolyu_z_vik_distanc_tehn_75d2b.pdf. Прозорість і зрозумілість форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання для окремого ОК забезпечується завдяки ознайомленню ЗО з такою інформацією на першому занятті з дисципліни, на настановних конференціях перед проходженням практик, при затвердженні теми наукової роботи та ін. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання навчальних досягнень ЗО за ОК визначені у силабусах, РП, оприлюднені на сайті кафедри біології та методики її викладання (<https://pgf.sspu.edu.ua/osvitno-profesiini-prohramy-bio-mnb>), на платформі MOODLE. Хоча слід відмітити, що відсутні критерії оцінювання самостійної роботи. Процедура розгляду звернень ЗО щодо оцінювання та повторного складання підсумкового семестрового контролю визначена пп. 4.7.2 та 4.7.3 Положення про організацію освітнього процесу в СДПУ (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf). Врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) визначено Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій у СДПУ (https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/polozhennya_pro_vregulyuvannya_konfliktnih_situaci_865c1.pdf). Важливу роль у цьому процесі відіграє активна пропаганда високої академічної культури. Об'єктивність результатів підсумкової атестації забезпечується відкритістю захисту (п.4.7.3. Положення про організацію освітнього процесу (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf)). Порядок оскарження процедури та результатів контрольних заходів урегульовує Положення про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої... (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf). У разі незгоди з рішенням оцінювача щодо результатів семестрового контролю у формі заліку або екзамену, ЗО може звернутися до оцінювача (оцінювачів) з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Під час зустрічі з НПП та ЗО підтверджено, що були випадки повторного проходження контрольних заходів ЗО, зокрема за результатами контролю у I семестрі на ОП, що акредитується з дисциплін «Методологія та організація наукових досліджень», «Фізіологічні основи здоров'я людини» два студенти не набрали достатню кількість балів і проходили процедуру повторного складання екзамену та заліку, яка завершилася успішно.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Колектив СДПУ ім. А.С. Макаренка є носієм високої академічної культури і академічної доброчесності. Правила поведінки у колективі у контексті дотримання академічної доброчесності прописані на сторінці ЗВО у розділі «Якість освіти та академічна доброчесність» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866f.pdf). В університеті існує ефективна практика популяризації засад академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу, запроваджена перевірка наукових текстів (кваліфікаційних робіт, статей, монографій, навчальних посібників тощо) на плагіат, яка проводиться бібліотекою за допомогою програми на базі онлайн-сервісу <https://strikeplagiarism.com/uk/>. Результати перевірки на наявність (відсутність) академічного плагіату розглядають на засіданнях кафедри. Органом, який, у випадку виявлення факту порушення академічної доброчесності, розглядає й вирішує зазначену проблему, є Комісія з питань академічної доброчесності (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_komisiyu_z_pitan_etiki_ta_akadem_dobrochesnosti_f788c.pdf). Заклад вищої освіти системно популяризує академічну доброчесність, а саме магістранти природничо-географічного факультету – учасники курсу «Академічна доброчесність в європейському освітньому і науковому просторах: багатовимірна імерсивна модель», що підтверджено сертифікатами (<https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/796-magistranti-prirodnicho-geografichnogo-fakultetu-uchasniki-kursu-akademichna-dobrochesnist-v-evropejskomu-osvitnomu-i-naukovomu-prostorakh-bagatovimirna-imersivna-model>), проведення кураторських годин з

окресленої проблематики та онлайн дискусій (<https://pgf.ss.>). На онлайн-зустрічах здобувачів було зазначено, що випадків академічного плагіату не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: заклад вищої освіти системно популяризує академічну доброчесність, а саме магістранти природничо-географічного факультету – учасники курсу «Академічна доброчесність в європейському освітньому і науковому просторах: багатомірною імерсивною моделлю», що підтверджено сертифікатами (<https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/796-magistranti-prirodnicHO-geografichnogo-fakultetu-uchasniki-kursu-akademichna-dobrochesnist-v-evropejskomu-osvitnomu-i-naukovomu-prostorakh-bagatovimirna-imersivna-model>), проведення кураторських годин з окресленої проблематики та онлайн дискусій (<https://pgf.ss.>) Позитивні практики: не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: відсутня чітка та зрозуміла інформація щодо критеріїв оцінювання самостійної роботи. Рекомендації щодо удосконалення: гаранту та НПП у термін до початку 2024/2025 н.р. доповнити РП та силабуси інформацією щодо критеріїв самостійної роботи здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП має повний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 5.2, 5.3, 5.4 та частковий за підкритерієм 5.1, що й стало вирішальним при оцінюванні. А саме: нормативна база документів щодо контрольних заходів здобувачів та академічної доброчесності у відкритому доступі; чітка і прозора процедура контрольних заходів; можливість оскаржити результати оцінювання; обізнаність здобувачів із формами та критеріями оцінювання; чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності; систематична популяризація академічної доброчесності, відсутність випадків її порушення; Електронний кабінет викладача та студента. Все це в цілому свідчить про відповідність ОП критерію 5 з рівнем В. А визначений недолік, у контексті підкритерію 5.1., а саме, у силабусах та робочих програмах відсутня чітка та зрозуміла інформація щодо критеріїв оцінювання самостійної роботи не є критичним та може бути виправлений в зазначений у рекомендаціях термін.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ОП «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)» містить 17 ОК, серед них 2 ОК стосуються виробничої практик та 2 ОК – атестації. Інші 13 ОК забезпечують 11 науково-педагогічних працівників 7 кафедр: кафедра біології та методики навчання біології (5 НПП); кафедра інформатики (1 НПП), кафедра біології людини, хімії та методики навчання хімії (1 НПП), кафедра всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін (1 НПП), кафедри психології (1 НПП), кафедра іноземних мов (1 НПП), кафедра педагогіки (1 НПП). НПП за ОП мають науковий ступінь доктора/кандидата наук та/або вчене звання професора/доцента. Всі НПП, що забезпечують ОП, за останні 5 років підвищили свою кваліфікацію не менше одного разу (<https://pgf.sspu.edu.ua/pidvyshchennia-kvalifikatsii-vykladachiv-bio-mnb>), зокрема в: Інституті педагогіки НАПН України; Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, СДПУ імені А.С.Макаренка за програмою «Культура наукової української мови»; Participated in internship on “Current Changes, Specific and Distinctive Features of the Higher Education System in the European Union Countries” Kosice, Slovakia, University of security Management in Kosice; Тренчинський університет Олександра Дубчека у Тренчині (Словаччина), університет Св. Кирила і Мефодія у Трнаві (Словаччина); Природничий університет м. Вроцлав (Польща); Вроцлавський університет, факультет біологічних наук, кафедра палеозоології тощо. НПП є активними дослідниками (публікуються у фахових виданнях України категорії «Б» та/або світових наукометричних баз Scopus/ Web of Science ([Сторінка 18](https://pgf.sspu.edu.ua/naukova-</p></div><div data-bbox=)

diialnist-bio-mnb). Дані табл.2 «Зведена інформація про викладачів» відомостей СО та здійснений ЕГ аналіз персональних сторінок НПП кафедри біології та методики навчання біології (<https://pgf.sspu.edu.ua/pro-kafedru-bio-mnb>) доводить відповідність кваліфікації НПП відповідним ОК та досягненням у професійній діяльності за останні п'ять років. Публікації викладачів співвідносяться зі змістом дисциплін, які вони викладають. До забезпечення ОП залучаються кваліфіковані викладачі різних кафедр та факультетів. На основі зазначеного ЕГ робить висновок, що НПП, задіяні до реалізації ОП, мають достатню академічну та професійну кваліфікацію, що підтверджено їх базовою освітою, науковими ступенями і наявними науковими та методичними публікаціями, а також участю у підвищенні кваліфікації та стажуванні (що підтверджено сертифікатами стажування, участю у конференціях, вебінарах тощо (<https://pgf.sspu.edu.ua/pidvyshchennia-kvalifikatsii-vykladachiv-bio-mnb>)).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів регулюються «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників» (https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/poryadok_provedennya_konkursnogo_vidboru_24956.pdf) та укладання з ними трудових договорів (контрактів), з урахуванням «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf) і «Положення про комісію із забезпечення якості освітньої діяльності. ...» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_komisiyu_iz_zabezpechennya_yakosti_vischoyi_osviti_5d370.pdf). Оголошення про конкурсний відбір розміщується на сторінці ЗВО (<https://sspu.edu.ua/universytet/pro-universytet/vakansii-ta-konkursy>). У відповідності до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників на конкурс викладач подає список публікацій, які підтверджують професіоналізм викладача, для успішної реалізації освітньої програми, звіт про роботу за попередні 5 років, документи про підвищення кваліфікації. Зустрічі з керівництвом ЗВО, адміністративним персоналом та НПП засвідчили, що конкурсний відбір викладачів в університеті враховує науковий рейтинг, участь у міжнародних проектах, наявність відповідних публікацій.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічей зі стейкхолдерами та під час відкритої зустрічі ЕГ переконалась у наявності тісної співпраці між кафедрою та різними закладами загальної середньої освіти Сумської області. Залучення роботодавців до реалізації ОП відбувається шляхом: розробки та оновлення ОП (Батура Ю.О. - голова експ. ради стейкхолдерів, Демченко О.М. - директор КУ Сумської спец. школи № 7; Песоцька І.О. – директор КЗСОП «Сумська обласна гімназія.» та ін. (<https://pgf.sspu.edu.ua/spivpratsia-zi-steikkholderamy-bio-mnb>); підписання договорів про бази практик (<https://sspu.edu.ua/praktychna-pidhotovka>); проведення науково-методичних заходів (<https://pgf.sspu.edu.ua/novyny-fakultetu/886-regionalnij-naukovij-onlajn-seminar-problemi-zberezheniya-stepovikh-ekosistem>), участі у вебінарах, семінарах, майстер-класах у рамках Відкритого міжуніверситетського лекторію «Проф.-метод. підготовка педагога з проблем природничої освіти» (<https://pgf.sspu.edu.ua>) та Ресурсного центру розвитку природничої освіти (<https://pgf.sspu.edu.ua>); проведення гостьових лекцій (<https://pgf.sspu.edu.ua/spivpratsia-zi-steikkholderamy-bio-mnb>); укладання договорів та угод про співпрацю із закладами освіти, установами НАНУ, НАПНУ та підприємствами м. Суми, Сумської області та України (<https://pgf.sspu.edu.ua/dohovory-ta-uhody-pro-spivpratsiu-bio-mnb>, організацію опитування кафедрою (https://pgf.sspu.edu.ua/images/2023/bio-mnb/zvity/monitoring_steykholderiv_c5f33.pdf), ЦЗЯВО (https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/monitoring-yakosti/opp_014_so_biologiya_prirodnoznavstvo_ta_zdorovya_l.pdf). Перший випуск за ОП відбудеться в грудні 2023 р., то ж кафедра запланувала залучення стейкхолдерів до атестації ЗО за ОП (<https://pgf.sspu.edu.ua/pidsumkova-atestatsiia-bio-mnb>, до рецензування кваліфікаційних робіт (<https://pgf.sspu.edu.ua/kvalifikatsiini-roboty-bio-mnb>). В ЗВО існує «Положення про дуальну форму...» (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/11/pro_dualnu_formu_zdobuttya_vischoyi_osviti_37099.pdf), договори з відповідними ЗЗСО. Разом з тим у відомостях про самооцінювання зазначено, що за ОП «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)» лише готуються матеріали для впровадження дуальної форми освіти за даною ОП у 3 семестрі (студентка М. Василенко). Під час онлайн зустрічей декан природничо-географічного факультету Міронець Л.П. та завідувач кафедри Литвиненко Ю.І. зазначили, що документи двох студентів вже оформлено, а однієї студентки – на стадії оформлення щодо дуальної форми навчання.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

За результатами аналізу наданої інформації, а також розміщеної на сайті кафедри біології та методики навчання біології, отриманої під час зустрічей зі ЗО, НПП, роботодавцями та відкритої зустрічі, ЕГ встановила, що до реалізації ОП «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)» систематично залучаються професіонали-практики та експерти галузі: <https://pgf.sspu.edu.ua/spivpratsia-zi-steikkholderamy-bio-mnb>).

Наприклад, за ОК2.3 проведено онлайн-заняття д. б. н., ст.н. спів. відділу палеонтології Нац. науково-природничого музею НАНУ Ковальчуком О.М.; ОК2.7 - спікером освітнього проєкту «На Урок» Батурою Ю.О.; ОК2.8 - онлайн-зустріч з учителем біології ЗЗСО №2 м. Троянець, керівником шкільного лісництва «Нескучанське» Солохою К.А., лекція вчителя біології Луцького ліцею № 21, к.пед.н., доц. Волинського ІППО Ягенської Г.В., ОК2.9 - лекція к. с.-г. н., ст. наук. співр., заст. Інституту картоплярства НААНУ Олійник Т. М.; наук. співр. Центру біомедичних досліджень СумДУ Гусак Є.В. У рамках роботи Відкритого міжуніверситетського лекторію «Професійно-методична підготовка педагога з проблем природничої освіти» проведено серію вебінарів, презентацій та гостьових лекцій: учителем-методистом Бахмутського НВК № 11, к.пед.н. Бак В.Ф.; к.пед.н., пров. н. спів. НАПНУ Коршевнік Т.В.; ст. викл. кафедри природничо-математичної освіти і технологій ІПО КУБГ Косик В., наук. спів. НАПНУ, тренером НУШ Рудичем М.; д.пед.н., гол. н. спів. відділу STEM-освіти, заст. дир. Інституту педагогіки НАПНУ Засєкіною Т.М.; к.х.н., методистом Харківської акад. неперервної освіти Григоровичем О.В.; к.пед.н., доц. Херс. держ. ун-ту Карташовою І.І. За участь у зазначених заходах ЗО (Валох М.В., Дубіковська А.В., Конвісар А.С., Сурело Т.В.) одержали сертифікати. Також за участь у вебінарах міжнар. освіт. проєкту Ukraine Global Faculty (Конвісар А.В., Литвиненко Д.В., Сурело Т.В.). Систематичне залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців позитивно впливає на підвищення фахових компетентностей та набуття практичних навичок здобувачами ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Шляхом аналізу нормативної бази, даних відомостей самоаналізу (таблиця 2), онлайн зустрічей з адміністративним персоналом, представниками допоміжних структурних підрозділів, НПП, аналізом наданих наказів щодо преміювання НПП ЕГ встановила, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів. Професійний розвиток НПП за ОП «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)» відбувається через: –програми підвищення кваліфікації і стажування (н-д., Міронєць Л.П., Москаленко М.П., Торяник В.М. «Ефект. методики виклад. у галузі біології ...» Польща (16.11-28.12.2020); «Методика навч. природн. курсів у 5-6 кл.» Ін-т пед. НАПНУ (26.04.2022). Міронєць Л.П., Москаленко М.П. «Міжнар. лідерство в ХХІ столітті...» Intern. Histor. Biograph. Inst. (18.02-23.04.2022). Генкал С.Е. «Цифр. ресурси для вчит.» , Ін-т модерн. змісту осв. (16.02.2023) (<https://pgf.sspu.edu.ua/pidvyshchennia-kvalifikatsii-vykladachiv-bio-mnb>); –програми міжнародної академічної мобільності(н-д., Міронєць Л.П., Ун-т ім. О. Дубчека прогр. Erasmus+ 4-8.10.2021; Ун-т Св. Кирила та Мефодія (Словаччина, 2.05-30.06. 2022) <https://pgf.sspu.edu.ua/mizhнародna-akademichna-mobilnist-bio-mnb>. –семінари, конференції, форуми: «University and enterprise collaboration ...» (Торяник В.М., 06.03.2023). «Ефект. використ. новітніх технол...» (17.11.2021); ««Intern. experience in the field of publishing...» (Генкал С.Е., 19.11.2021). «Science populariz. and research communic...» (Міронєць Л.П., 27.03.2023). «Природн. науки в НУШ» (15.03.2023); «Пізнаємо природу...» (Москаленко М.П., 14.03.2023); –міжнародні літніх школи (Міронєць Л.П.), Польща, 23-29.04.2023 (<https://pgf.sspu.edu.ua/novynu-fakultetu/904-uchast-dekana-pgf-u-litnij-shkoli-project-acquisition-and-management-v-roznanii>). –фінансову підтримку наукових відряджень та преміювання найкращих НПП ЗВО; -доступ до наукометричних баз, у тому числі Scopus, Web of Science , репозитарію ЗВО; -курси культури наукової української мови, впровадження ІТ в освітній процес. Сприяють професійному розвитку викладачів організовані закордонні стажування, участь у тренінгах, конференціях, онлайн-курсах, вебінарах, що підтверджено у відомостях самооцінювання (таблиця 2).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Аналіз відомостей самооцінювання, додаткових документів (витяги з наказу про преміювання), онлайн зустрічей з керівництвом закладу, НПП дозволили ЕГ зробити висновок, що заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності НПП, що враховано під час щорічного рейтингування наукової роботи НПП відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності НПП, кафедр, навчально-наукових інститутів, факультетів Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_reytingovu_sistemu_ocinyuvannya_diyalnosti_d2a31.pdf). Система заохочень ЗВО визначається такими нормативними документами: Положення про дошку пошани "Кращі імена" Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Положення про почесний знак "За видатні заслуги перед колективом університету", Положення про комісію з нагородження працівників Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Положення про почесні звання Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Положення про преміювання працівників Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universitytet/zahalna-informatsiia/reitinyhy-systema-zaokhochen> Високі показники рейтингу викладача стимулюються преміюванням, за здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук /доктора філософії; моральне заохочення на рівнях університету, міста, області, галузевому та державному у вигляді подяк, грамот, відзнак, нагрудних знаків, почесних звань, орденів тощо. Наприклад, - доц. Генкал С.Е. - дошка пошани «Кращі імена» СумДПУ імені А. С. Макаренка, Грамота за високі показники у науково-досл діяльності (2018, 2023); - доц. Москаленко М.П. – Грамота СумДПУ (2020, 2022), Почесне звання «Професор університету» (2022), Грамота Департаменту освіти і науки України Сумської обласної державної адміністрації (2023); - доц. Торяник В.М. – Подяка Інституту обдарованої дитини НАПНУ (2020, 2021), Грамота Міністерства освіти і науки України (2022); - доц. Міронєць Л.П. – Подяка НАПНУ (2019), Грамота Сумського міського голови (2021), Подяка Департаменту освіти і науки Сумської ОДА (2021), Подяка ВРУ (2021), Подяка Департаменту освіти і науки Сумської ОДА (2022), Подяка Голови Сумської ОДА (2023); - ст. викл. Куш Ю.І. – Грамота СумДПУ (2022),

(<https://drive.google.com/drive/folders/1CmuvRVjcnow3N22h9PdHck7Viz3Pmkg>). На запит ЕГ надані документи (витяги з наказів), що засвідчують преміювання: Міронець Л.П. – за активну участь у науково-методичній роботі, Москаленко М.П. – за сумлінну працю і сумлінне виконання обов'язків з зв'язку з нагородженням, Генкал С.Е. – за високу публікаційну активність, видання навчально-методичних на наукових публікацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: висока активність викладачів кафедри щодо участі у програмах підвищення кваліфікації та/або стажуваннях як у ЗВО України, так і закордонних закладах освіти у Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Польща; у Dubai-New York-Rome- Jerusalem-Beijing тощо (<https://pgf.sspu.edu.ua/pidvyshchennia-kvalifikatsii-vykladachiv-bio-mnb>), Університет Святих Кирила і Мефодія у місті Трнава, Словаччина (<https://pgf.sspu.edu.ua/mizhnarodna-akademichna-mobilnist-bio-mnb>), різноманітних семінарах, вебінарах, науково-практичних конференціях та ін. програмах; налагоджена тісна співпраця з роботодавцями за ОП (в ЗВО діє експертна рада стейкхолдерів, залучення роботодавців до проведення гостьових лекцій <https://pgf.sspu.edu.ua/spivpratsia-zi-steikkholderamy-bio-mnb>; опитування роботодавців щодо якості підготовки за ОП https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/monitoring-yakosti/opp_014_so_biologiya_prirodnavstvo_ta_zdorovya_l.pdf); ЗВО сприяє проходженню закордонного стажування (преміювання, відшкодування коштів за дорогу, подяки, грамоти, відзнаки тощо), проведення гостьових лекцій, семінарів (в ЗВО функціонує університетський лекторій); в ЗВО активно підтримується освітня та наукова діяльність викладачів шляхом призначення преміювання за особливі досягнення в науково-методичній роботі, за сумлінну працю і сумлінне виконання обов'язків у зв'язку з нагородженням, за високу публікаційну активність, видання навчально-методичних на наукових публікацій. Позитивні практики: не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: до освітнього процесу, а саме до аудиторних занять не залучаються закордонні науковці та професіонали практики. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: впродовж 2024-2025рр. завідувачу кафедри, гаранту та членам групи забезпечення розробити заходи, спрямовані на залучення іноземних фахівців до проведення аудиторних занять.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Експертна група відзначає професіоналізм та вмотивованість НПП які залучені до реалізації ОП «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)», що забезпечується прозорою, об'єктивною процедурою конкурсного добору та в цілому відповідає підкритеріям 6.1 та 6.2. Активне залучення роботодавців та професіоналів практиків до реалізації ОП та читання лекцій, обговорення ОП цілком відповідає підкритеріям 6.3 та 6.4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів, що відповідає підкритерію 5. Запропонована система стимулювання НПП в цілому відповідає підкритерію 6.6. Встановлені сильні сторони при аналізі діяльності ЗВО дозволяють ЕГ зробити висновок про загальну відповідність ОП «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)» рівню В за критерієм 6. А визначена слабка сторона, у контексті підкритерію 6.4., а саме, те, що до аудиторних занять не залучаються закордонні науковці не перешкоджає досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. За умови впровадження рекомендації може бути виправлена впродовж зазначеного терміну.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Згідно огляду матеріально-технічної бази СДПУ ЕГ констатує її відповідність потребам учасників освітнього процесу для досягнення цілей та ПРН, а також виконання наукових досліджень відповідно до ОП. Досягнення визначених ОП цілей забезпечуються достатньою кількістю лаб. та ауд., а також всі учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до матеріальної, соціальної інфраструктури ЗВО. Аудиторії, лабораторії (ауд.№ 306 з основ

сільського господарства, ауд. № 308 з мікробіології, № 319 з генетики та основ селекції, ауд. № 320 з ботаніки, ауд. № 322 з методики навчання біології та природознавства <http://surl.li/mbalf>), комп'ютерні класи, доступний Wi-Fi. Частина практично-орієнтованих занять проводиться на базі гербарної (ауд. 321) (<http://surl.li/mbals>), музей зоології (<http://surl.li/mbama>), біологічного стаціонару «Вакалівщина» (<http://surl.li/mbamf>), віварію, ННЦ «Ботанічний сад ...» (<http://surl.li/mbamt>). Навч.-метод. забезпечення ОП надає бібліотека СДПУ <https://library.sspu.edu.ua/>, є безоплатний доступ до ресурсів, репозитарію <https://repository.sspu.edu.ua/>, загальний фонд 70 тис. прим., є доступ до наукометричних баз даних: Scopus; Web of Science. Також у книгозбірні 5 тис. рідкісних та цінних документів. Навчально-методичне забезпечення усіх ОК ОП відповідає вимогам. Силабуси, РП розміщені на сайті кафедри (<http://surl.li/mbakv>), платформі MOODLE. Для виявлення потреб ЗО здійснюється їх анкетування, яке проводить відділ «Якості освіти» <http://surl.li/ehlsk>. Реалізація освітньої діяльності, що супроводжується використанням технологій дистанційного навчання, у СДПУ відбувається переважно в синхронному online режимі на платформах Moodle, Zoom, Meet, Skype. Також підтримка в межах освітнього процесу здійснюється за допомогою Viber, Telegram, Discord, Messenger, Facebook. Для швидкого вирішення питань щодо дистанційного навчання діє форма зворотнього зв'язку із фахівцями лаб. дистанційного навчання (ldn.sspu@gmail.com, zaochny@sspu.edu.ua); для НПП, за словами зав. лаб. дистанційного навчання Куц Ю.І., створено дистанційний курс-підтримки у Moodle із допоміжними метод. матеріалами, проводяться курси підвищення кваліфікації та організаційні зустрічі. Наявна «Скринька довіри» в головному корпусі та на сайті ЗВО <https://pgf.sspu.edu.ua/elektronna-skrinka-doviri>. У ЗВО наявні пандуси, кнопки виклику для допомоги особам з особливими освітніми потребами. ЗВО піклується про всіх учасників освітнього процесу, а саме: нагородження працівників згідно положень: Положення про почесний знак «За видатні заслуги перед колективом університету», Положення про Дошку пошани «Кращі імена» (що було підтверджено під час інтерв'ювання). На базі ЗВО діють курси з державної (<http://surl.li/mbake>) та англійської мови (<http://surl.li/mbajv>). Слід зазначити, що ЗВО має наступні освітні центри «Крим-Україна», «Донбас-Україна»), що сприяє не тільки загальному розвитку ЗО, а й формуванню патріотичного виховання. (<http://surl.li/mbajc>, <http://surl.li/mbajj>)

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічі зі здобувачами, ЕГ переконалася, що всі вони мають вільний доступ до лабораторій та мають змогу працювати з необхідними для досліджень препаратами. На території університету є вільний та безоплатний доступ до мережі Інтернет, послуги бібліотеки, репозитарію. Викладачам та здобувачам надається вільний доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. Здобувачі та НПП підтвердили, що під час навчання за ОП жодних фінансових стягнень за користування об'єктами інфраструктури ЗВО не було. В СДПУ ім. Макаренка наявна ліцензійна програма для перевірки робіт на плагіат StrikePlagiarism. Під час зустрічі з НПП та здобувачами членів експертної групи запевнили, що випадків плагіату виявлено не було.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Експертною групою було встановлено, що освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти. Безпечність освітнього середовища СумДПУ забезпечується Відділом охорони праці (<https://sspu.edu.ua/viddil-okhorony-prats>). В СДПУ ім. А.С. Макаренка постійно вдосконалює надійність експлуатації навчальних корпусів і гуртожитків, зокрема в гуртожитку виконано ремонт душових. Безпечність середовища регулюється низкою актів: Положення про відділ охорони праці (<https://cutt.ly/JMqvrSD>); Положення про пожежно-технічну комісію (<https://cutt.ly/1MqvYF>); Положення про студентське містечко та користування гуртожитками (<https://cutt.ly/CMqvdp>); Положення про психологічну службу (<https://cutt.ly/PMqv9c>); Положення про учбово-спортивний комплекс СДПУ імені А.С. Макаренка (<https://cutt.ly/wMqv1DZ>); - Положення про санітарний пост (<https://cutt.ly/8Mqvnuo>); Положення про ланку охорони громадського порядку (<https://cutt.ly/HMqvYed>); Про систему управління охороною праці СДПУ імені А.С. Макаренка (<https://cutt.ly/eMqvIc4>); Про добровільну пожежну дружину СДПУ імені А.С. Макаренка (<https://cutt.ly/gMqvAdq>); Про комісію з питань евакуації СДПУ імені А.С. Макаренка (<https://cutt.ly/VMqvGwZ>). Під час спілкування з здобувачами вищої освіти було встановлено їх задоволеність безпечністю освітнього середовища. Працюють системи сигналізації, встановлено камери відеоспостереження, пандуси, пожежну сигналізацію. Всі лабораторії, що задіяні в освітньому процесі оснащені засобами пожежогасіння. В університеті є психологічна служба у складі Ратєєвої В. О., Руденко В. Г., Чередниченко М. Ю. <https://sspu.edu.ua/psykholohichna-sluzhba>, яка надає свої послуги здобувачам у таких напрямках проведення тренінгових занять; проведення семінарів та групових занять для студентів та кураторів; тестування студентів; проведення індивідуальних і групових консультацій (для студентів та співробітників ЗВО). В ЗВО в період опалення функціонує басейн. Наявна скринька довіри <https://pgf.sspu.edu.ua/elektronna-skrinka-doviri>. В умовах дії правового режиму воєнного стану університет має укриття з потрібним оснащенням, що сприяє безпеці учасників освітнього процесу. Укриття ЗВО сертифіковані, мають покриття Wi-Fi, зали обладнані додатковою резервною лінією електрики, також є генератори, що надає можливість підтримувати аварійне освітлення.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів здійснюється гарантом ОП, НПП, кураторами. Зокрема, освітня підтримка здійснюється НПП, як під час занять, так і з використанням інформаційних технологій – відеоконференцій на платформах Zoom, Google Meet, хмарних сховищ (Google Disk), месенджерів (Viber), платформі Moodle, електр. пошти, що було підтверджено під час онлайн-зустрічі. Інформаційну та консультативну підтримку ЗО можуть отримати у будь-якому відділі ЗВО та безпосередньо у НПП, та на сайті (розклад навчання, екзаменів тощо). Під час зустрічей здобувачі відмітили, що мають постійний зв'язок із НПП через групи у соціальних мережах Facebook, Telegram, Viber, активно використовується платформа Zoom та електр. пошта. У ЗВО наявні усі необхідні нормативні документи для забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки ЗО, що навчаються за ОП. Забезпечення підтримки здійснюється завдяки належній організації якості навчання, викладання, роботи адміністративних і допоміжних підрозділів. Під час зустрічі із ЗО виявлена задоволеність організацією навчання та викладання, у взаємодії ЗО з НПП та керівництвом ЗВО. СДПУ систематично проводить різні опитування щодо організації освітнього процесу <https://sspu.edu.ua/monitoring-iakosti-osvity> Освітня підтримка забезпечується навчальним та методично-організаційним відділом, деканатом, гарантом ОП. Організаційна підтримка ЗО надається відповідними відділами, кураторами груп, адміністрацією ЗВО. Основними документами щодо надання освітньої та організаційної підтримки ЗО є “Положення про організацію освітнього процесу” (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf), «Положення про забезпечення студентоцентризованого підходу» (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/studcentr_navchannya_5a1a0.pdf) та “Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти” (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vishchoi_osvity). Інформаційна підтримка відбувається через систему інформування ЗО технічними засобами, через сайт, портал ЗВО, сторінки у соціальних мережах тощо. Консультативна підтримка ЗО здійснюється відповідними відділами ЗВО (<https://sspu.edu.ua/viddily>). Функціонує також Студентське Самоврядування, яке створене з метою самостійного вирішення ЗО питань щодо навчання і побуту, захисту прав та інтересів, участі ЗО у громадському житті та управлінні (<https://sspu.edu.ua/universytet/pro-universytet/studentske-samovriaduvannya>). Актуальна інформація розміщена на сайті СДПУ (<https://sspu.edu.ua/>), кафедри <https://pgf.sspu.edu.ua/osvitno-profesiini-programy-bio-mnb>). Рівень задоволеності ЗО високий, що доводять результати опитування та бесіди із здобувачами ВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачів з особливими освітніми потребами на цій ОП не має, проте в СДПУ створено умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Підтримка осіб з ООП унормовується “Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з особливими освітніми потребами та інших маломобільних груп населення” (https://sspu.edu.ua/images/2020/11/poryadok_suprovodu_osib_z_osoblivimi_potrebami_ta_inshih_malomobilnih_grup_naselennya_e2224.pdf) та “Положенням про Навчання та супровід осіб з особливими потребами у СДПУ” (https://sspu.edu.ua/images/2020/11/poryadok_navchannya_ta_suprovod_osib_z_osoblivimi_osvitnimi_potrebami_57baa.pdf). З метою надання інформаційної підтримки для осіб із ООП на сайті ЗВО представлена сторінка «Вільний доступ до університету» (<https://sspu.edu.ua/vilnyi-dostup-do-universytetu-1>). Університет забезпечує доступність навчальних приміщень для маломобільних груп населення. Вхід до приміщення обладнаний сертифікованим стаціонарним пандусом. Оскільки забезпечено безперешкодний доступ до аудиторій, які знаходяться на першому поверсі, то у випадку навчання здобувача з ООП – розклад складається з урахуванням цього факту. Також в ЗВО є кімната «Матері та дитини». Студенти відзначили зручність користування електронними системами забезпечення дистанційного навчання (<https://dl.sspu.edu.ua/>), що підтверджено під час зустрічі зі здобувачами, зокрема Дубіковська А. (здобувач) зазначила, що процес дистанційного навчання є зручно налагоджений. Із позитивного також є те, що СДПУ регламентовано умови участі для здобувачів з ООП у «Правилах прийому» (<https://sspu.edu.ua/pravyla-priyomu-vstup-2023>). Функціонує психологічна служба університету, яка надає підтримку соціально незахищеним здобувачам вищої освіти (<https://sspu.edu.ua/psikhologichna-sluzhba>) та телефон довіри психологічної служби.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Аналізуючи інтерв'ювання окремих онлайн-зустрічей (НПП та здобувачі), можна зробити висновок, що СДПУ ім. А.С. Макаренка існує чітка та зрозуміла процедура врегулювання конфліктних ситуацій (https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/polozhennya_pro_vregulyuvannya_konfliktnih_situaci_865c1.pdf), що прописана у відповідному положенні. У своїй діяльності заклад дотримується законодавства України в сфері забезпечення гендерної рівності та протидії дискримінації, зокрема Закону України «Про звернення громадян» № 393/96-ВР від 02.10.1996 р. із змінами і доповненнями, Законів України «Про освіту». Функціонує електронна скринька довіри (<https://pgf.sspu.edu.ua/elektronna-skrinka-doviri>). Крім того, здобувачі можуть взяти участь у

щомісячних неформальних зустрічах з ректором. Проявів утисків, сексуальних домагань, булінгу, тощо у закладі не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: фінансові та матеріально-технічні ресурси (обладнання, інша інфраструктура, бібліотека тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП достатнє для досягнення визначених цілей та результатів навчання; санітарно-технічний стан усіх приміщень, лабораторній та навчальних аудиторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації; освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою та дозволяє задовольнити їхні потреби й інтереси, а саме наявність пандусів на вході в приміщення ЗВО, наявність вогнегасників та планів евакуації, сертифіковані укриття; активне функціонування освітніх центрів «Крим-Україна», «Донбас-Україна», які забезпечують підтримку усіх учасників освітнього процесу в умовах нестабільності воєнного часу. Позитивні практики: є можливість здобувачів освіти отримати консультацію та допомогу представників психологічної служби, які є практиками з психоаналізу; Університет забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти (підтримка за допомогою Viber, Telegram, Discord, Messenger, Facebook); частина практично-орієнтованих занять проводиться на базі гербарної (ауд. 321) (<https://pgf.sspu.edu.ua/naukovi-objekty-bio-mnb>), музей зоології (<https://pgf.sspu.edu.ua/muzei-zoolohii-bio-mnb>), біологічний стаціонар «Вакалівщина» (<https://pgf.sspu.edu.ua/biostatsionar-vakalivshchyna>), ННЦ «Ботанічний сад ...» (<https://pgf.sspu.edu.ua/nntsbotanichniy-sad>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 7.1-7.6., а саме фінансові та матеріально-технічні ресурси (обладнання, інша інфраструктура, бібліотека тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП достатнє для досягнення визначених цілей та результатів навчання; санітарно-технічний стан усіх приміщень, навчально-лабораторних аудиторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації; освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою та дозволяє задовольнити їхні потреби й інтереси, а саме наявність пандусів на вході в приміщення ЗВО, наявність вогнегасників та планів евакуації, сертифіковані укриття; активне функціонування освітніх центрів «Крим-Україна», «Донбас-Україна», які забезпечують підтримку усіх учасників освітнього процесу в умовах нестабільності воєнного часу. Слід відмітити і позитивні практики: можливість здобувачів освіти отримати консультацію та допомогу представників психологічної служби, які є практиками з психоаналізу та забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти (за допомогою Viber, Telegram, Discord, Messenger, Facebook); частина практично-орієнтованих занять проводиться на базі гербарної (ауд. 321) (<https://pgf.sspu.edu.ua/naukovi-objekty-bio-mnb>), музей зоології (<https://pgf.sspu.edu.ua/muzei-zoolohii-bio-mnb>), біологічний стаціонар «Вакалівщина» (<https://pgf.sspu.edu.ua/biostatsionar-vakalivshchyna>), ННЦ «Ботанічний сад ...» (<https://pgf.sspu.edu.ua/nntsbotanichniy-sad>). ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають Критерію 7 з рівнем А., оскільки слабких сторін та недоліків не виявлено, а позитивні практики варті наслідування.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В ЗВО процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються документами: «Положенням про організацію освітнього процесу ...» (<http://surl.li/mcqe>); «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ...» <http://surl.li/ahcvu>; «Положенням

про освітні програми ...» <http://surl.li/mcev>. Оновлення ОП відбувається робочою групою з урахуванням пропозицій зацікавлених сторін. На сайті ЗВО <https://pgf.sspu.edu.ua/osvitno-profesiini-prohramy-bio-mnb> викладено проєкт ОП, зведена таблиця пропозицій та рекомендацій обговорення проєкту ОП, сама ОП (запроваджена з 01.09.2022 р.); відгуки (І.О. Песоцька; Ю. Дерев'янка, Ю.О. Батура, Є. Котькало, Т. Шафорост, І. Каленик) та рецензії (А. В. Степанюк; С. В. Толочко; С. Д. Рудишин; С. А. Мурашкіна; О.В. Гузенко). Кафедра та група забезпечення регулярно здійснюють моніторинг ОП, результати яких обговорюються на зустрічах зі стейкхолдерами, академічною спільнотою та ЗО, що підтверджено на онлайн зустрічах. На етапі проєктування головою Ради стейкхолдерів Батурою Ю. запропоновано проводити контрольні заходи з використ. ІКТ, скореговано ЗК 6 «Здатність до системного творчого, критичного мислення...». Ураховано пропозиції членів Ради стейкхолдерів: щодо включення неформальної та інформальної освіти (Пластюк А.І.) та внесено зміни у пункт «Інтегральна компетентність», ураховано базовий та профільний рівень; врахована пропозиція Песоцької І.О. - забезпеч. інтеграції знань у зв'язку з розширенням предм. області (біол., природозн., здор. людини), включено до ПРУ 12. «Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні завдання у широких або мультидисциплінарних контекстах», скориговано СКЗ «формування в учнів ключових компетентностей». Рецензентом доц. Гузенко О.В. запропоновано внести зміни до ОП щодо практич. підготовки магістрантів - (виробнича (педагогічна) практика в ЗПТО. На сайті ЗВО розміщені таблиці пропозицій та рекомендацій за результатами громадського обговорення та співпраці зі стейкхолдерами ОП Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини) другого (магістерського) рівня вищої освіти за підсумками 2021-2022 навчального року <http://surl.li/lyibf> та <http://surl.li/lyibk>. Після впровадження перегляд ОП здійснювався переважно шляхом оновлення змісту ОК, що підтверджено гарантом та групою забезпечення під час онлайн- зустрічей. Таблиця пропозицій та рекомендацій за результатами громадського обговорення ОП Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини) другого (магістерського) рівня вищої освіти для 2022 року вступу подана на сайті ЗВО <http://surl.li/lyibo>. Зміни схвалюються на засіданні кафедри та фіксуються у протоколах. Разом з тим, під час проведення акредитації ЕГ встановила, відсутність нової редакції ОП, з урахуванням внесених змін, що висвітлені на сайті, що й підтверджено на онлайн- зустрічах з усіма групами зацікавлених сторін.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Врахування пропозицій ЗО передбачено у «Положенні про організацію освітнього процесу...» (<http://surl.li/mcet>) передбач. процедуру. Відповідно до п. 6.3 «Статуту ...» (<http://surl.li/edete>) органи студентського самоврядування беруть участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та в заходах щодо забезпечення якості вищої освіти, беруть участь у стипендіальних комісіях, організації дозвілля, оздоровлення, побуту. До складу вчених рад університету та факультету, Комісію якості а академічної доброчесності входять не менше 10 % здобувачів ВО, які мають можливість через публічні виступи та відкриті форуми висловлювати власні думки й пропозиції з питань перегляду ОП та процедур забезпечення її якості, а також беруть участь у розробленні та затвердженні анкет. Інтереси здобувачів представляє студентське самоврядування (<http://surl.li/lyiup>), представники якого входять до складу Вченої ради факультету (Панасенко Неля, Спасьонова Софія, Дубіковська Анастасія). Пропозиції надходять від усіх ЗО за результатами анонімного анкетування. Відповідно до нормативних документів ЦЗЯВО аналізує та узагальнює інформацію анкетувань і передає її для ознайомлення керівництву ЗВО, факультету, кафедрам, НМК, проєктним групам. Результати онлайн-опитування ЗО ОП «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)» другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедрою щодо забезпечення якості освіти, щодо здійснення дистанційного навчання в умовах воєнного стану та результати онлайн-опитування здобувачів вищої освіти ЦЗЯВО щодо якості викладання навчальних дисциплін розміщено на сторінці факультету вкладка «Моніторинг якості освіти» (<http://surl.li/lyiuu>). ЕГ встановила, що здобувачі залучаються до обговорень ОП на різних етапах її функціонування. У ЗВО постійно діє фокус-група із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. На зустрічі із ЕГ ЗО Дубіковська А. зазначила, що вони з однокласниками вносили пропозицію додати теми, що стосуються модельних програм 5-6 класів у ОК 2.4., що й було зроблено. Пропозиції від ЗО група забезпечення отримувала в результаті опитувань, усних пропозицій, що висловлювались гаранту. Вони моніторяться постійно. За результати онлайн-опитування «Освітня програма очима студентів» ЗО ОП (<http://surl.li/lyiyu>) та (<http://surl.li/lyiva>); (<http://surl.li/lyivd>). Доповнено темами ОК2.7 - «Теорет. засади проф. навч. біології», «Інтерактивні методи навчання». ОК2.4 - «Модельні навчальні програми». ОК2.6 - «Пед. технол. «Екологія і діалектика», «Проєктне навч.». ОК2.8 «Позакл. роб. в умовах конц. НУШ». Опитування виявили задоволеність ЗО змістом, ПРН, умовами навчання, якістю освіти. В ЗВО започатковано проєкт «Агенти якості» (<http://surl.li/ahhpu>). Під час проведення онлайн-зустрічей здобувачі освіти і органи студентського самоврядування підтвердили зазначені шляхи моніторингу та урахування пропозицій для оновлення ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Важливим фактором є взаємодія з роботодавцями, яка необхідна для вдосконалення ОП. Роботодавці мають змогу переглядати дану ОП на сайті ЗВО <https://pgf.sspu.edu.ua/osvitno-profesiini-prohramy-bio-mnb>. Університет залучає до співпраці роботодавців та зовнішніх стейкхолдерів. Створена Рада роботодавців (<https://sspu.edu.ua/radrobotodavtsiv>), Експертна рада стейкхолдерів (<https://pgf.sspu.edu.ua/spivpratsia-zi-steikkholderamy-bio-mnb>), Асоціація випускників, партнерів та друзів (<https://sspu.edu.ua/universytet/zahalna-informatsiia/asotsiatsiya-vipusknikiv>). Під час створення та вдосконалення ОП залучалися: голова експертної ради стейкхолдерів - Батура Ю.О.; директорка КЗСОП «Сумська обласна гімназія-інтернат...» Песоцька І.О.; вчитель біології І категорії, ст.

вчитель Сумської спец. школи I-III ступенів № 7 Дерев'яно Ю.О.; вчитель біології вищої категорії, КУ Сумська спец. школа I-III ступенів № 9 - Пластюк А.І.; директор КЗ «Центр позашкільної освіти» Миколаївської сільської ради - Котькало Є.С.; практичний психолог Грунського ліцею - Ладур Є.Д.; головний спеціаліст відділу інституційного аудиту Управління Державної служби якості освіти у Сумській області - Корнієнко І.М. та інші. Інформація підтверджена під час онлайн-зустрічей. Також зведена таблиця пропозицій та рекомендацій обговорення проєкту ОП, сама ОП (запроваджена з 01.09.2022 р.); відгуки (І.О. Песоцька; Ю. Дерев'яно, Ю.О. Батура, Є. Котькало, Т. Шафорост, І. Каленик) та рецензії (А. В. Степанюк; С. В. Толочко; С. Д. Рудишин; С. А. Мурашкіна; О.В. Гузенко) розміщені на сайті ЗВО (<https://pgf.sspu.edu.ua/osvitno-profesiini-prohramy-bio-mnb>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Випускників за ОП, що акредитується ще не було. Разом з тим відповідальним за працевлаштування випускників та збирання інформації щодо їх кар'єрного шляху в ЗВО є відділ працевлаштування, професійної освіти та додаткових платних послуг (<https://sspu.edu.ua/viddil-pratsevlashtuvannia-profesiino-tekhnichnoi-ostvity-ta-dodatkovykh-platnykh-poslug>). Ефективному працевлаштуванню сприяє «Ярмарок вакансій», зустрічі з потенційними роботодавцями. Збирання та поширення інформації щодо кар'єрного шляху випускників проводиться через підтримку зв'язків із факультетом, університетом: запрошення випускників на щорічні Дні факультету, «круглі столи», науково-методичні та науково-практичні конференції з презентацією власного досвіду, інноваційних методик, підготовка статей, участь у конкурсі «Вчитель року»; для проведення майстер-класів, тренінгів, семінарів для здобувачів ВО на базі факультету, також використовуються соцмережі (сторінка кафедри у Facebook). Інформацію щодо працевлаштування випускників ОП отримується у процесі спілкування в соціальних мережах, під час практики в школах, профорієнтаційної роботи в закладах освіти міста та області, під час щорічного Форуму випускників, діяльності Асоціації випускників, студентів та друзів https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_asociaciyu_vipusknikiv_studentiv_ta_druziv_de8f1.pdf

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В університеті діє Центр забезпечення якості вищої освіти, який відслідковує розробку, затвердження і періодичний перегляд ОП відповідно до опитувань, наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки студентів. Одержані Центром результати моніторингу ОП аналізуються, передаються керівництву університету, факультету, завідувачу кафедр. Працівники ЦЗЯВО комунікують з гарантом, зі стейкхолдерами, висновки в результаті зустрічей та звіти центру є предметом постійного обговорення на кафедрі та у проєктній групі. За їх підсумками приймаються рішення щодо оптимізації змісту ОП та особливостей її реалізації на базі університету. Наприклад, за результатами особистого спілкування було виявлено, що в умовах карантинних обмежень, воєнного стану доцільно працювати не тільки за допомогою системи Moodle, а також у Zoom, GoogleMeet, Skype, Viber. Для студентів з територій, де відсутній стабільний інтернет зв'язок, додатково комунікувати через електронну пошту, sms повідомлення, Telegram. За пропозиціями студентів розширено перелік вибіркових дисциплін за рахунок дисциплін, спрямованих на підготовку магістрантів до розкриття та розвитку інтелектуального та творчого потенціалу школярів. У процесі проведення акредитації ЕГ за результатами онлайн зустрічей підтверджено, що діюча в ЗВО система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Програма проходить акредитацію вперше. Враховано досвід удосконалення інших ОП за результатами попередніх акредитацій: розширено перелік вибіркових дисциплін; оприлюднено таблиці змін і пропозицій для збільшення оперативності зворотнього зв'язку із стейкхолдерами та здобувачами; активізовано роботу щодо забезпечення міжнародної академічної мобільності.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

За результатами акредитації ЕГ отримала підтвердження, що академічна спільнота ЗВО залучена до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП. Під час започаткування й розроблення ОП: прояв відкриття нових, розроблення та перегляд чинних, аналіз змісту; здійснення підготовки до процедур ліцензування й акредитації; участь у моніторингу якості ОП. При реалізації ОП: розроблення якісного інформаційного та навчально-методичного забезпечення ОП; редагування змісту ОК; добір ефективних технологій та методів; здійснення

контролю результатів навчання та його аналіз; розгляд питань практичної підготовки здобувачів та їхнє подальше працевлаштування. Представники академічної спільноти університету беруть участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП залучення до обговорення та рецензування ОП досвідчених викладачів, наукові інтереси яких забезпечують висококваліфіковану підтримку обов'язкових ОК. Учасники академічної спільноти також залучаються до процедур внутрішнього забезпечення якості через опитування, обговорення робочих програм ОК на засіданнях кафедри, обговорення ОП на засіданнях науково-методичної ради факультету. Згідно зі Статутом (https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/statut_sumdpu_2022_f1e29.pdf), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності... (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_b20e3.pdf) основна відповідальність щодо забезпечення якості освіти лежить на ректорові та керівниках структурних підрозділів (п. 3.1). Центр забезпечення якості освіти здійснює моніторинг якості освітнього процесу. Вчена рада університету та факультету визначають систему і затверджують процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, ОП та навчальні плани. До повноважень ректора (проректорів) входить: формування стратегії забезпечення якості; розробка принципів оцінювання якості ОП та роботи професорсько-викладацького складу, результатів навчання здобувачів; рейтингування науково-педагогічних працівників. До повноважень декана, завідувача кафедри входять: організація та управління матеріально-технічним забезпеченням; локальний моніторинг та перегляд ОК за ОП, взаємодія з випускниками, роботодавцями тощо; рекомендації щодо складу екзаменаційних комісій; координація забезпечення якості ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: в ЗВО сформована культура якості освіти на всіх рівнях, визначені шляхи реалізації моніторингу, що сприяє постійному розвитку освітньої програми. Налагоджений широкий зворотній зв'язок учасників освітнього процесу та стейкхолдерів. Пропозиції збираються за допомогою трьох різних видів моніторингу (Google-форми) та опитування: загальне - ЦЗЯВО, факультетського та опитування органами студентського самоврядування. Учасники опитування висловлюються щодо рівня навчання та якості надання освітніх послуг та надають свої конкретні пропозиції змін в цьому напрямку тощо. Позитивні практики: не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: на офіційному сайті ЗВО відсутня ОП, що оновлена і затверджена за результатами локального моніторингу, як зазначено у положеннях «Положення про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка» п.3.8, 4.2, 4.5 та «Положення про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка» п. 2.14.1. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: гаранту та групі забезпечення до початку вступної кампанії 2024 року оприлюднити на офіційному сайті для публічного обговорення проєкт нової редакції ОП та оновлену і затверджену ОП, відповідно до нормативних положень ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В ЗВО діють унормовані процедури щодо розроблення, затвердження та періодичного перегляду ОП. До процесу систематично долучаються різні групи стейкхолдерів. Підкритерії 8.2 – 8.7 повністю відповідають вимогам. Встановлені сильні сторони при аналізі діяльності ЗВО дозволяють ЕГ зробити висновок про загальну відповідність ОП «Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)» рівню В за критерієм 8. А визначена слабка сторона у контексті підкритерію 8.1., а саме відсутня нова редакція ОП для студентів вступу 2023 року із зазначенням змін, що були враховані в результаті обговорень із усіма групами зацікавлених осіб, не перешкоджає досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. За умови впровадження рекомендації може бути виправлена при поточній модернізації ОП у 2023/24 н.р.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої

програми.

На офіційному сайті СДПУ ім. А.С. Макаренка у вкладках «Вступнику», «Студенту», «Викладачу» (<https://sspu.edu.ua/>) та «Наука» (<https://sspu.edu.ua/nauka>) наявні документи, що регламентують права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу. Доступними на вебсайті є Правила прийому до університету (<https://sspu.edu.ua/pravy-la-priyomu-vstup-2023>), освітні програми (<https://pgf.sspu.edu.ua/osvitno-profesiini-prohramy-bio-mnb>), навчальні плани, вибіркові дисципліни. Сторінки університету <https://www.facebook.com/profile.php?id=100075642203309> та факультету <https://www.facebook.com/genbioeco/> створені у соцмережах, наявний канал YouTube https://www.youtube.com/channel/UCfX9rxPtFKsvhyor_AVgAMQ, інстаграм https://instagram.com/sspu_ua?igshid=NzZhOTFLYzFmZQ==. Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу за ОП визначені відповідно до законодавчих і нормативних актів із питань вищої освіти. Всі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу опубліковані на сайті СумДПУ (<https://sspu.edu.ua/>): «Статут Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/statut_sumdpu_2022_f1e29.pdf); «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf); «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vischoyi_osviti_4dce8.pdf); «Положенням про освітні програми в Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_op_ff69e.pdf); «Положенням про комісію із забезпечення якості вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://art.sspu.edu.ua/images/2020/13/polozhennya_pro_komisiyu_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vischoyi_osviti_4dce8.pdf). Під час онлайн-зустрічей експертної групи з різними фокус-групами було з'ясовано, що відповідні правила та процедури є зрозумілими та чіткими, позитивно сприймаються та послідовно виконуються всіма членами академічної спільноти. Однак, ЕГ виявила можливості перегляду офіційного сайту (поряд з іншими мовами, містить російськомовний інтерфейс).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Згідно Положення про освітні програми в СДПУ ім. А.С. Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_op_ff69e.pdf (п.6.3) проект ОП висвітлюється на офіційному сайті ЗВО не пізніше, ніж за місяць до його розгляду. <https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2022-rik> Усі зацікавлені сторони мають право надати свої зауваження і рекомендації при заповненні анкети, або надіславши лист на електронну адресу genbioeco@sspu.edu.ua. Наявна Рада роботодавців <https://sspu.edu.ua/rada-robotodavtsiv>, які приймають участь у розгляді ОП. Під час відеозустрічі із роботодавцями була надана інформація, що гарант ОП, НПП, здобувачі та стейкхолдери приймають участь в оновленні ОП, рецензуванні та написанні відгуків на ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Під час зустрічі зі стейкхолдерами було чітко підтверджено участь в обговоренні проекту ОП. Зовнішні та внутрішні стейкхолдери обізнані про те, де знаходиться ОП, і повсякчас мають можливість звернутися до неї за необхідності. Про це експертна група пересвідчилась під час онлайн-зустрічей із роботодавцями та аспірантами. Стейкхолдери обізнані про зміст, цілі та задачі, що притаманні окремим освітнім компонентам ОП. Ця інформація наведена у силабусах навчальних дисциплін, що також знаходяться на сайті у вільному доступі. ЕГ під час експертизи переконалася в достовірності наведеної у звіті самоаналізу інформації стосовно підкритерію 9.3.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони: наявні чіткі і зрозумілі правила щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу; нормативно-правові акти та положення, що діють у ЗВО, легкодоступні для тих, чії права й обов'язки вони регулюють; ОП знаходиться у вільному доступі для відкритого обговорення з усіма зацікавленими сторонами. Позитивні практики: не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: офіційний сайт, поряд з іншими мовами, містить російськомовний інтерфейс . Рекомендації щодо удосконалення: керівництву ЗВО впродовж 2023/24 н.р. вжити заходів щодо усунення можливості перегляду сайту російською мовою, відповідно до чинного законодавства України.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на наведені сильні сторони в межах підкритеріїв 9.1 – 9.3, а саме: визначеність, зрозумілість та відкритість правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, зручності та інформативності сайту СДПУ ім. А.С. Макаренка, публічності і відкритості та наявності недоліку, а саме офіційний сайт, поряд з іншими мовами, містить російськомовний інтерфейс, експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає критерію 9 за рівнем В. Виявлений недолік може бути усунений у термін, що зазначений у рекомендаціях.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Іванців Оксана Ярославівна

Члени експертної групи

Плющ Валентина Миколаївна

Пристапа Яна Вячеславівна